

Frankelandgroep

nieuws

editie 4 - 2023

Volop feest in Vaartland

Bewoners genieten van de zomer

Roofvogelshow

Colofon

Jaargang 15, nummer 4 - 2023

Oplage 3.675 stuks

Frankelandgroep Nieuws is een uitgave voor bewoners en cliënten van Frankeland, Harg-Spaland, Jacobs Gasthuis, Schiewaegh, Vaartland en Thuiszorg Ouderen Frankelandgroep.

Frankelandgroep Nieuws verschijnt zes keer per jaar. Het volgende nummer verschijnt op 15 oktober 2023.

Hoofdredacteur Astrid Boonstoppel

Redactiesecretaresse Diana Snoek

Redactieleden Rob Besseling, Annelies van Breukelen, Carien Kemink, Elly Kramer, Coen Meeder (fotograaf), Jacqueline van der Pijl en Janneke Warmolts.

Met dank aan allen die aan deze editie hebben meegewerkt.

Vormgeving DTPat - Patrick Mostert en Atlantis Creative

Coverfoto Coen Meeder

Redactieadres

Frankelandgroep Nieuws

Sint Liduinastraat 10

3117 CS Schiedam

☎ 010 - 426 49 25

✉ fgn.redactie@frankelandgroep.nl

Inleveren van kopij

Kopij voor de volgende editie kan worden gemaild of worden ingeleverd bij het secretariaat van Frankeland, t.a.v. Diana Snoek.

Dit kan vanaf nu al, maar de uiterlijke inleverdatum is **maandag 4 september**. Kopij die na deze datum wordt ingeleverd, kan niet meer worden geplaatst. De redactie behoudt zich het recht voor inzendingen te weigeren, te redigeren of in te korten.

Prijspuzzels

De oplossing van de prijspuzzels kunt u naar ons mailen of in een envelop inleveren bij de receptie van uw locatie t.a.v. Redactie Frankelandgroep Nieuws.

Wereldreis door Nederland

36

Roofvogelshow

62

Een robotkat die Minke heet

81

In deze editie

Afscheid en rouw	6
Bustochten	8
De braintrainer	10
Aan tafel met Marco	12
Agenda Alzheimer Café	14
Agenda Parkinson Café / Agenda Roze Salon	15
Volop feest in Vaartland	16
Hoe beschermt u zich tegen cybercriminaliteit?	20
Oude ambachten in Schiewaegh	22
Discoavond	25
Om even bij stil te staan...	26
Schaduw in het Sterrenbos / Bedankje	27
De nationale beweegweek voor ouderen	28
Column uit de thuiszorg	30
Op de koffie bij...	32
Lezing over de historie van het Sint Jacobs Gasthuis	35
Belevissen met de rolstoelfiets	40
Een bijzondere vrijwilliger	42
Archief Schiedam	46
Oproep Schiedamse wijk 'Nieuwsticht'	49
Het Varend Corso	50
Jacobs Gasthuis naar Rockanje	52
Visite, visite, een huis vol visite!	54
De muzikale duizendpoot van Harg-Spaland	56
Op naar het strand!	57
Eten en drinken bij de Frankelandgroep	58
De penvriendin	61
Uitje naar Trompenburg tuinen & Arboretum	63
Barbecue in de binnentuin	64
Liefde is...	66
City walk 'Het geheim van Schiedam 2023'	68
Een kind doet je hart smelten	69
Op bezoek bij de opa's en oma's	70
ZorgkaartNederland in beeld	71
Oog op de natuur	72
De werkdag van...	74
Feestelijke seizoensaftrap Parkinson visiteclub	77
Collega's Frankelandgroep in ontwikkeling	78
Belevenistafel: de touchscreen die verbindt	79
Stroomstoring in Vlaardingen	80
Stoere stappers (en rollers) in de Vaartland-vierdaagse	82
Podia uitgelicht	84
Prijspuzzels	86

Voorwoord Van lezersonderzoek tot LEGO

Door Astrid Boonstoppel, hoofdredacteur

Iets meer dan twee jaar geleden startte ik als adviseur communicatie en marketing bij de Frankelandgroep, waardoor ik in één klap hoofdredacteur werd van het glossy magazine dat u nu in handen heeft – en wat u hopelijk elke twee maanden met veel plezier leest.

Voor mij persoonlijk is het nauwelijks te bevatten dat ik inmiddels al veertien edities verantwoordelijk ben voor dit goedgevulde magazine. Het leek enkele redactieleden dan ook een goed idee om in een voorwoord eens terug te kijken op deze periode. En aangezien mijn redactie vrijwel altijd gelijk heeft, heb ik beloofd hieraan gehoor te geven en enkele vernieuwingen en veranderingen met betrekking tot het magazine voor u op een rijtje te zetten!

Wellicht kunt u het zich nog herinneren; eind 2021 hielden we een uitgebreid onderzoek naar de wensen van onze lezers. Als gevolg van de uitkomsten van dit lezersonderzoek lieten we enkele rubrieken sneuvelen en kozen we ervoor een aantal nieuwe te introduceren (zoals 'Liefde is...' en 'Afscheid en rouw'). Bepaalde rubrieken moesten we volgens onze lezers juist behouden en dat deden wij dan ook ('Op de koffie bij...' bleek de favoriete rubriek van onze lezers).

Vorig jaar besloten we onze redactie uit te breiden met een fotograaf die in staat was om niet alleen mooie foto's te maken, maar ook om foto's te maken met een flinke resolutie, waardoor het vanaf dat moment mogelijk werd om bij elk magazine de foto op de voorkant door te laten lopen op de achterzijde.

En om u als lezer een (nog) beter idee te geven van wie verantwoordelijk was voor het schrijven van een bepaald artikel (ere wie ere toekomt, tenslotte), leek het ons een goede toevoeging om voortaan achter de naam van elke schrijver ook zijn of haar functie binnen de Frankelandgroep te vermelden. Vaak was dit uiteraard 'redactielid', maar ook 'activiteitenbegeleider', 'afdelingshoofd', 'medewerker huishoudelijke dienst' of bijvoorbeeld 'receptionist' kwam regelmatig voor. Want wat blijken onze Frankelandgroepcollega's ons als redactie goed te kunnen vinden als het om het insturen van foto's en verslagjes gaat (en wat blijft het ongelooflijk leuk om deze te zien en lezen)!

Kortom, terugkijkend op de afgelopen twee jaar; als redactie vergaderden, discussieerden en kibbelden we minstens zo hard als er werd gelachen, genoten, gedanst en zelfs gezongen. We hielden beleidsdagen in Schiedam, Spanje, Vlaardingen en Rockanje met workshops op het gebied van onder meer (columns) schrijven en complimenten geven en er werd aan teambuilding gedaan door het bouwen van hoge torens (en zwarte spinnen) met LEGO en het oplossen van raadsels in een escaperoom. Om te stellen dat het een feest is om deel uit te maken van deze redactie, is op z'n zachtst gezegd een understatement en ik geniet er nog iedere dag van.

Laat ik dit voorwoord eindigen met een bescheiden ode aan alle redactieleden van dit magazine. Rob Besseling, Annelies van Breukelen, Carien Kemink, Elly Kramer, Coen Meeder, Jacqueline van der Pijl en Janneke Warmolts en ook redactiesecretaresse Diana Snoek en vormgever Patrick Mostert niet te vergeten; zelden ontmoette ik een enthousiastere, markantere, creatievere en grappigere groep mensen dan jullie. Niet alle lezers zullen zich hiervan bewust zijn, maar het overgrote deel van de redactie van dit magazine doet het redactiewerk op vrijwillige basis – en dat maakt hun inzet in mijn ogen alleen nog maar fantastischer.

Afscheid en rouw 'Niet zomaar een steen'

Door Gerarda van Mourik, geestelijk verzorger

Zo'n drie keer per jaar is er in onze locatie Frankeland een herdenkingsbijeenkomst, waarbij de overleden bewoners van Frankeland, het Jacobs Gasthuis en de bijbehorende huur- en aanleunwoningen worden herdacht. Ook in de andere locaties van de Frankelandgroep: Schiewaegh, Harg-Spaland en Vaartland, vinden dergelijke bijeenkomsten plaats.

Het is een traditie die in Frankeland al zo'n twintig jaar bestaat. Met muziek, gedichten en het noemen van de namen staan we nog een keer stil bij onze overleden bewoners en bieden we naasten de gelegenheid om de intense periode van zorg rondom hun dierbare af te ronden, samen met de verzorgenden van de afdelingen. We vinden het dan ook altijd mooi om een aandenken mee te geven. Jaren-

lang is dit in Frankeland een kaarsje geweest, ook hebben we een aantal keren rozen meegegeven. Dit werd altijd bijzonder op prijs gesteld.

Sinds enige tijd kunnen we een nieuw aandenken meegeven: een natuursteen, die speciaal voor dit doel gegraveerd is. Een steen als blijvende herinnering aan die speciale persoon. Een steen heeft eeuwigheidswaarde, kan een teken zijn van voortdurende liefde en vertrouwen. Voor eenieder kan de betekenis anders zijn.

Bij de herdenkingsbijeenkomst in juni, hebben we voor het eerst deze herdenkingsstenen meegegeven aan de familieleden. Een van hen, die die bewuste avond aanwezig was, zei hierover: 'We hebben een fijne tijd in Frankeland meegemaakt.

Mijn moeder was daar haar beste zelf. Het was mooi om die tijd op deze manier met de herdenkingsbijeenkomst af te kunnen sluiten, met zo'n mooi afwisselend programma ook. Met de herinneringssteen gaan we iets bijzonders doen: het is niet zomaar een steen.'

Een steen kan ook de loop van een rivier veranderen. Daarom hebben we in deze herdenkingsbijeenkomst geluisterd naar het lied van Bram Vermeulen: Ik heb een steen verlegd.

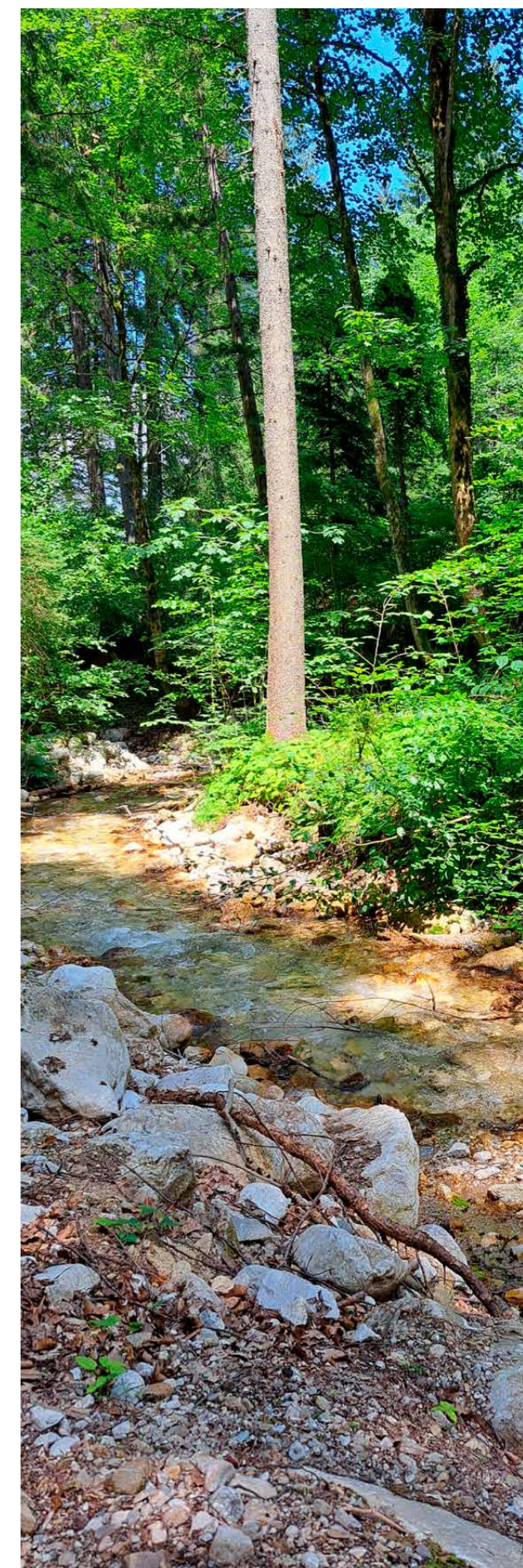
*Ik heb een steen verlegd in een rivier op aarde
Het water gaat er anders dan voorheen
De stroom van een rivier hou je niet tegen
Het water vindt er altijd een weg omheen*

*Misschien eens gevuld van sneeuw en regen
Neemt de rivier mijn kiezel met zich mee
Om hem dan glad en rond gesleten
Te laten rusten in de luwte van de zee*

*Ik heb een steen verlegd in een rivier op aarde
Nu weet ik dat ik nooit zal zijn vergeten
Ik leverde 't bewijs van mijn bestaan
Omdat, door het verleggen van die ene steen
De stroom nooit meer dezelfde weg zal gaan*

*Ik heb een steen verlegd in een rivier op aarde
Nu weet ik dat ik nooit zal zijn vergeten
Ik leverde 't bewijs van mijn bestaan
Omdat, door het verleggen van die ene steen
Het water nooit dezelfde weg zal gaan*

Ieder mens dat ons dierbaar is, heeft invloed op ons leven, verlegt in meerdere of mindere mate de 'rivier van het leven' voor ons. Ook al is die persoon er niet meer, de herinneringen én de invloed die die persoon heeft gehad, blijven.

Bustochten

Wij nodigen u van harte uit om mee te gaan met (een of meerdere van) onze uitjes!

Aanmelden is mogelijk op twee manieren:

- door een e-mail te sturen naar Cees van den Berg (c.vandenberg@frankelandgroep.nl)
- door uzelf aan te melden bij Cees (op onderstaande dagen van 10.30 tot 11.30 uur, in de Havenzaal van Frankeland).

Voor alle bustochten geldt dat er een verzorgende meegaat, die u eventueel kan helpen als dit nodig is.

Mocht u een rollator meenemen, dan vragen wij u vriendelijk om het mandje thuis te laten. Zo voorkomen we problemen met het in- en uitladen van de rollators in de bus.

Ook als u in Vaartland, Harg-Spaland, Schiewaegh of Jacobs Gasthuis of in een van onze aanleuncomplexen woont, kunt u zich aanmelden voor deze uitjes. Wees welkom! De rolstoeltouringcar vertrekt wel altijd vanaf Frankeland.

Rondrit Kinderdijk

woensdag 27 september

Een prachtige tocht naar Kinderdijk. Via een mooie route arriveren we bij Restaurant 'de Klok', waar we hartelijk worden ontvangen. We genieten hier van een uitgebreide lunch en stappen daarna weer in de bus voor een mooie tour. De duurzame techniek in de polders van Kinderdijk is zo uniek en waardevol dat het hele gebied op de UNESCO Werelderfgoedlijst prijkt. We rijden uiteraard langs de beroemde molens van Kinderdijk waarna we de tocht vervolgen langs de Lek en door de Alblasserwaard.

Verzamelen 10.00 uur in de Havenzaal van Frankeland

Prijs € 45,- per persoon

Inclusief Busvervoer met de rolstoeltouringcar, rondrit, koffietafel incl. kroket

Tijd 10.30 uur – 15.00 uur

Inschrijven Maandag 18 september van 10.30 tot 11.30 uur in de Havenzaal (of per [e-mail](#))

Oude Ambachten & Speelgoed Museum in Terschuur

woensdag 25 oktober

Het Oude Ambachten & Speelgoed Museum is echt een gigantisch museum dat geweldig geschikt is voor groepen op zoek naar nostalgie. Er is zoveel te zien en aan te raken dat u er werkelijk versteld van zult staan. In totaal zijn er 150 verschillende ambachten te zien! Het museum is goed toegankelijk voor mindervaliden en men heeft een geweldige Anton Pieck-collectie!

Verzamelen 9.00 uur in de Havenzaal van Frankeland

Prijs € 65,- per persoon

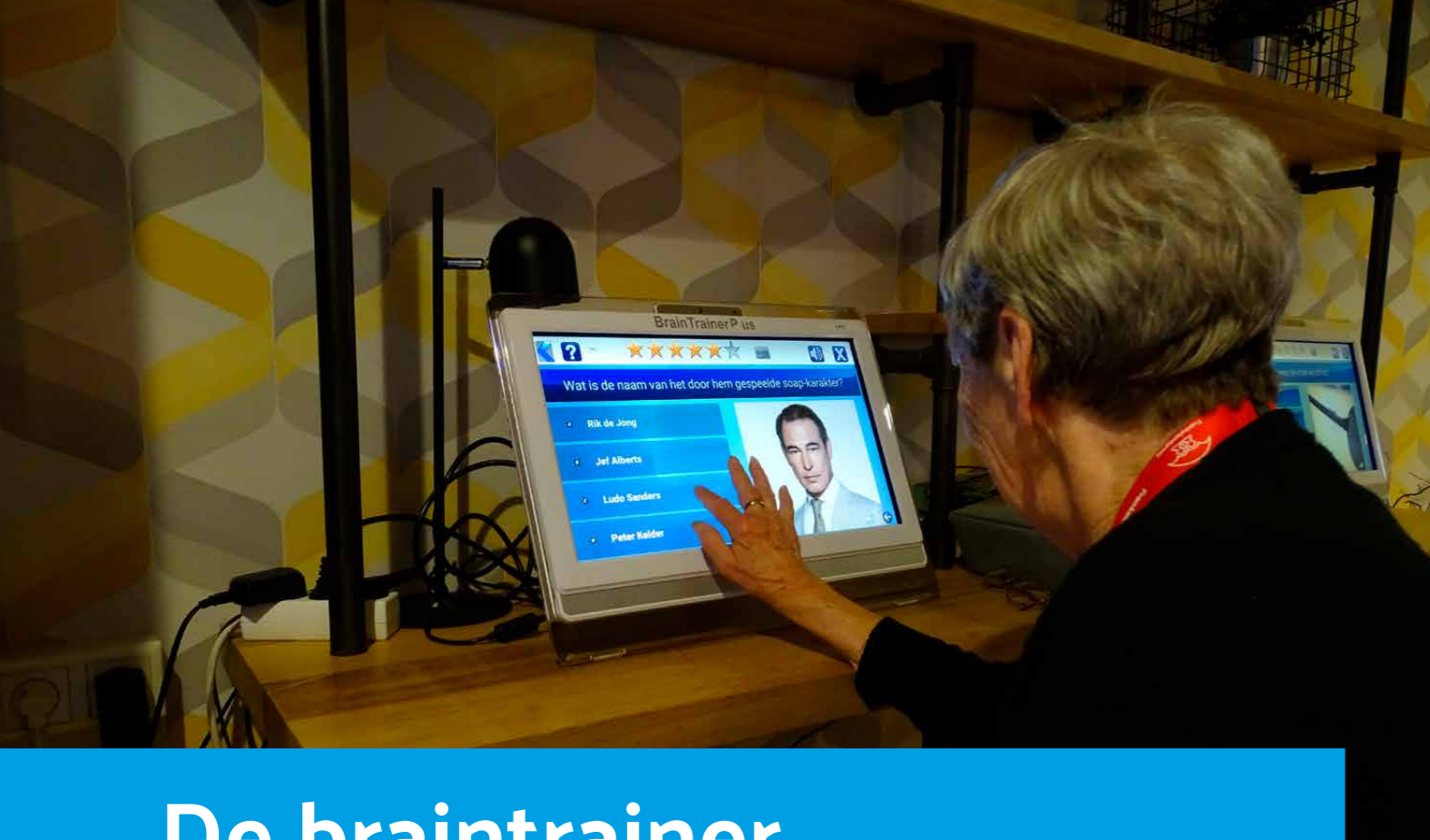
Inclusief Busvervoer met de touringcar, koffie/ thee met gebak, bezoek Oude Ambachten & Speelgoed Museum plus expositieruimte met wisselende thema's + lunch (incl. soep en kroket) en afsluitend een drankje

Tijd 9.30 uur – 17.30 uur

Inschrijven Maandag 16 oktober van 10.30 tot 11.30 uur in de Havenzaal (of per [e-mail](#))

De braintrainer

Door Annelies van Breukelen, redacteur

Heeft u wel eens achter de braintrainer gezeten? Vraag er anders gerust naar, want op elke locatie kunt u de braintrainer vinden. Meestal zijn ze in het beheer van de activiteitenbegeleiders; zij kunnen namelijk goed inschatten welke bewoners met de braintrainer het meeste geholpen zijn.

De braintrainer ziet eruit als een computerscherm. Als u het scherm aantikt komen er icoontjes naar voren die een spel vertegenwoordigen. U kunt verschillende soorten quizzen en memorie-spelletjes spelen, puzzels, taalspelletjes, sudoku's, dammen, kaarten en nog veel meer.

Zo staan er twee braintrainers standaard op afdeling LP0 van locatie Frankeland.

Om een indruk te krijgen wat de bewoners van de braintrainer vinden laten twee bewoners mij zien hoe het werkt. Voor dit artikel mag ik de bewoners bij hun voornaam noemen en spreek ik met Jan en Marjan.

Jan begint gelijk met een quiz. Hij maakt het zichzelf niet moeilijk en doet een quiz met twee sterren.

Jan kent elke vraag en dat doet hem zichtbaar goed. Bij het plaatje van een mooie auto blijft hij even hangen. "Die heb ik vroeger ook gehad, een Citroën DS of CX, bijgenaamd een snoek of strijkijzer," vertelt hij. "Het is niet zomaar een auto, maar een auto met heerlijke stoelen, die een beetje omhoogging zodra hij startte. Je stal daarmee echt de show!" De braintrainer is hiermee ook gelijk een middel om een praatje met een ander aan te gaan. Want aan elke quizvraag blijkt wel een herinnering te kleven.

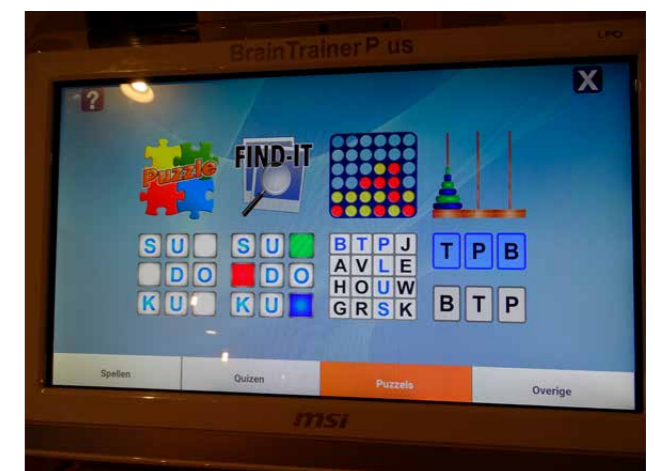
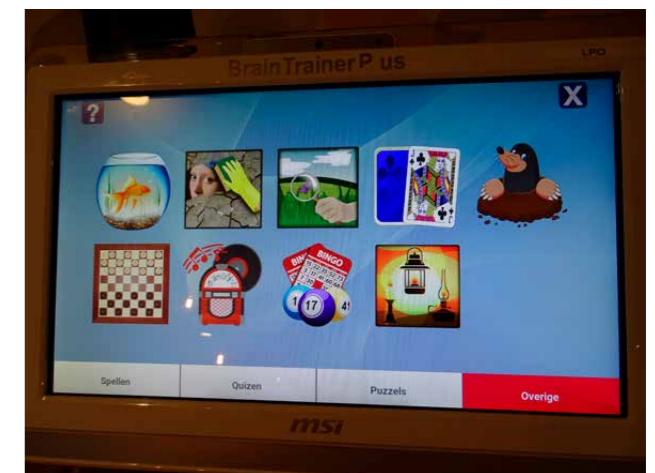
U kunt verschillende soorten quizzen en memorie-spelletjes spelen, puzzels, taalspelletjes, sudoku's, dammen, kaarten en nog veel meer.

Marjan is wat fanatieker op de braintrainer. Ze vertelt dan ook dat ze er echt dagelijks achter zit. Nu speelt ze de quiz op het niveau van vijf sterren. Marjan vertelt mij dat je het niveau zelf kan bepalen, maar dat ze graag een beetje uitdaging zoekt ook al weet ze niet iedere vraag. Na een aantal vragen wordt ze de quiz een beetje zat en laat ze mij zien waar ze echt heel goed in is: het kaartspel Patience. "Dit is fijner dan met echte kaarten," zegt Marjan, "zo vallen ze tenminste niet uit je handen".

De verschillende bewoners van afdeling LP0 weten de braintrainer te vinden en zitten er graag achter om hun favoriete spel te spelen. Op andere afdelingen wordt de braintrainer ook ingezet voor groepsactiviteiten. De braintrainer wordt dan gekoppeld aan een groot scherm en er kan met de groep een quiz gespeeld worden of er kunnen liedjes worden gezongen.

Als naaste kunt u ook invloed uitoefenen op de quizvragen. U kunt namelijk ook een eigen quiz samenstellen met vragen waarvan u weet dat uw vader, moeder of partner daar een blij herinnering aan heeft. U kunt denken aan quizvragen over het vroegere werk van uw vader of quizvragen over de namen van de kinderen, quizvragen over het dorp van vroeger, enzovoort. Wilt u weten hoe dat moet dan kunt u dit terugvinden op de website van de braintrainer:

<https://www.braintrainerplus.com/bt-plus-punten/> of scan de QR-code.

Aan tafel met Marco

“Elke dag een feestje voor bewoners”

Door Jacqueline van der Pijl, redacteur Foto's Coen Meeder, redactiefotograaf

Marco Wagemans zit al 33 jaar in het vak. Hij begon als kok in Vaartland 23 jaar geleden toen het zorgcentrum nog een eigen keuken met koekoven had. Oud medewerkers uit de keuken bakten vrijwillig koek voor de verkoop in de winkel. In het weekend was het écht smullen geblazen. Dan werden alle bewoners getrakteerd op deze lekkernij.

Schatkamer

Marco: “Ook vandaag de dag hebben we genoeg in huis om een feestje te vieren. Geen koekoven, maar wel een ‘schatkamer’ ofwel opslagplaats met spullen waarmee we kunnen uitpakken. Van serviesgoed tot aan een bar met tap, statafels en warmhoudapparatuur. Zo maken we van elke dag een feestje voor bewoners. Groots of subtiel.”

Privéleven

Marco: “Werken in de horeca en het hebben van een privéleven gaan volgens mij over het algemeen lastig samen. In de zorg is dat anders! Daarom koos ik na de opleiding consumptieve technieken aan de LTS voor een baan in een zorginstelling. Ook hard werken, inclusief het weekend, maar wel met genoeg flexibiliteit om er een privéleven op na te houden. Zo kon ik naast mijn werk blijven sporten: voetbal en handbal. Dat vond ik als 18-jarige ook belangrijk.”

Nu, 33 jaar later vindt Marco dat nog steeds. Op zijn vaste vrije dag besteedt hij ook graag tijd aan zijn gezin. Blijkbaar heeft hij zijn passie voor koken overgebracht op zijn jongste dochter. “Zij wil ook een koksopleiding volgen. De oudste kiest voor dierengezondheid en management. Allebei mooi natuurlijk, zolang ze zich maar blijven ontwikkelen.”

Kroon op het werk

Marco: “In mijn jonge jaren nam ik genoeg met een zesje op school. Nu zie ik dat wel anders. Ik ben er trots op dat ik mijn opleiding als zelfstandig werkend kok heb afgerond met cijfers die hoog

boven het landelijk gemiddelde lagen. Voor de uitreiking van zo’n diploma kwam ik graag terug van vakantie,” zegt Marco met een knipoog.

Koken in Vaartland

In Vaartland draait het vooral om smaakvol en herkenbaar eten voor iedereen. Hoe je dat doet met een gerecht als varkensprocureurrollade met portsaus, stoofperen en aardappelgratin? Marco licht een tipje van de sluier.

Varkensprocureurrollade op je bord

“Met de slager maak ik goede afspraken over wat voor vlees en de bereidingswijze. In onze eigen keuken garen we het vlees vervolgens op de juiste temperatuur: 70 graden in de kern om precies te zijn. Zo krijgt het een mooie roze kleur. De vlees-saus op basis van een demi glace breng ik op smaak met port. Even laten inkoken en voilà, de saus is dik en vol van smaak. Een vers takje rozemarijn maakt het helemaal af. Intussen zet ik de peertjes op met een scheutje rode wijn en bessenjenever voor meer kleur. En natuurlijk een beetje kaneel.

Over de aardappelgratin kan ik kort zijn: die koop ik kant-en-klaar in bij de leverancier. Niets mis mee. Sterker nog, ik kan er niet tegenop om die zelf te maken,” geeft Marco toe.

Wist u dat:

- Vaartland ooit een koekoven in huis had waar koek in gemaakt werd, voor verkoop in de winkel?
- Marco nu beschikt over een ‘schatkamer’ met spullen om een feestje te bouwen?
- Vaartland een stukje eigen grond heeft waarin rozemarijn groeit?
- Marco een eigen barbecue met overkapping op zijn terras heeft staan?
- Vaartland niet zo lang geleden à-la-carte diners organiseerde op de dinsdagavonden en dat het Marco’s grootste wens is om die terug te laten komen?

Eet smakelijk!

Agenda

Alzheimer Café en Parkinson Café

Alzheimer Café

Heeft u te maken met geheugenproblemen of (beginnende) dementie of zorgt u voor een naaste met dementie? Wilt u meer informatie over deze ziekte, in gesprek komen met professionals en/of contact hebben met lotgenoten?

U bent van harte welkom om naar het Alzheimer Café Schiedam te komen! De Frankelandgroep organiseert elke maand een Alzheimer Café in Frankeland om 19.30 uur (inloop: 19.00 uur), op de tweede dinsdag van de maand.

De eerstvolgende edities vinden plaats op:

- **Dinsdag 12 september**
Onderwerp: Wet zorg en dwang (Wzd)
Deze avond wordt begeleid door Jeroen van Duijl (GZ-psycholoog, systeemtherapeut en Wzd functionaris van de Argos Zorggroep). In deze veranderende wereld willen we mensen met dementie vrijheid en veiligheid bieden, onafhankelijk van de plek waar ze wonen. Dat betekent dat de Wet zorg en dwang niet alleen in het verpleeghuis geldt, maar overal waar professionele zorg wordt gegeven. Ook bij zorg thuis, bij de dagbesteding of zorgboerderij. Tijdens deze avond zal er uitleg worden gegeven waarom deze wet zo belangrijk is en wat er allemaal bij komt kijken.

Bezoek voor het volledige programma:
www.frankelandgroep.nl/alzheimer-cafe

- **Dinsdag 10 oktober**
Onderwerp: Domotica (huisautomatisering) en techniek in de ouderenzorg
Deze avond wordt begeleid door Leon Handels (casemanager dementie van de Frankelandgroep). Met kleine aanpassingen in huis kun je voorkomen dat je jezelf (of dat jouw naaste zichzelf) bezeert. Je houdt meer overzicht en kunt meer dingen zelf blijven doen. Zo helpen (technologische) hulpmiddelen om veilig en prettig zelfstandig te (blijven) wonen. In onze verpleeghuizen worden ook verschillende technieken ingezet op het gebied van ontspanning en training. Renate van den Broek (activiteitenbegeleider in locatie Frankeland) zal u vertellen over verschillende vormen/soorten van domotica, waaronder de zogenoemde 'Illi-tv', een 'VR-bril' en nog veel meer.

Parkinson Café

Heeft u Parkinson of zorgt u voor een naaste met Parkinson? Wilt u graag meer informatie over deze ziekte, in gesprek komen met professionals en/of in contact komen met lotgenoten? U bent van harte welkom om naar het Parkinson Café te komen!

De Frankelandgroep organiseert eens per twee maanden een Parkinson Café in Frankeland, altijd om 19.30 uur (inloop: 19.00 uur), op de derde dinsdag van de maand. Toegang is gratis, aanmelden is niet nodig.

De eerstvolgende editie vindt plaats op dinsdag 19 september, getiteld: Over leven met Parkinson/ overleven met Parkinson. Ervarensdeskundige Els Haring vertelt dan over haar levensreis en het leven met de ziekte van Parkinson.

Bezoek voor het programma:
www.frankelandgroep.nl/parkinson-cafe

Agenda

Roze Salon

Vindt u het soms lastig om openlijk over uw seksuele geaardheid of genderidentiteit te praten? Of komt u graag op een ontspannen manier in contact met bijvoorbeeld lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en/of interseksuele ouderen (LHBTI-ouderen)? Dan bent u van harte welkom bij de Roze Salon!

De Roze Salon vindt plaats op iedere laatste dinsdag van de maand van 14.30 tot 16.30 uur in de Wintertuin van Frankeland. De eerstvolgende bijeenkomst is op 26 september, met als thema: coming out day/Regenbooggemeente Schiedam. Regenbooggemeenten zijn gemeenten die een samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) zijn aangegaan om de sociale veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van lesbiennes, homoseksuelen,

biseksuelen, transgenders en interseksuele personen te bevorderen. Schiedam is sinds 2012 officieel Regenboogstad.

Bij binnenkomst kunt u zich melden bij de receptie en wordt u opgevangen door een van onze medewerkers. De toegang tot de Roze Salon is vrij en vooraf aanmelden is niet nodig. Bezoekers ontvangen gratis koffie, thee en een versnapering. Eventuele extra consumpties zijn voor eigen rekening.

Volop feest in Vaartland

Door Carien Kemink, redacteur en Elly Kramer, activiteitenbegeleider

Foto's dansmiddag Coen Meeder, redactiefotograaf Overige foto's – diverse fotografen en medewerkers

Op 14 mei 1273, precies 750 jaar geleden, kreeg Vlaardingen 'stadsrechten' van Graaf Floris V, de graaf van Holland.

Het woordje 'stadsrechten' zegt het al een beetje: de stad mocht vanaf dát moment zelf rechtspreken, zo'n gebied kreeg een grotere zelfstandigheid en werd daardoor een gebied, waar landsheren, zoals graven en hertogen wel degelijk rekening mee te houden hadden. Men kon niet zomaar meer om Vlaardingen heen.

Vlaardingen, dat toen nog Flardinga heette, wilde kunnen bewijzen dat ze inderdaad die rechten hadden en dus lieten ze dit recht zwart op wit vastleggen, waardoor we nu, 750 jaar later, op de juiste dag dit voor Flardinga zo heuglijke feit in feeststemming kunnen herdenken.

En voor een feestje is Vaartland altijd wel te porren. Vlaardingen (en dus ook Vaartland) vierde een week lang feest, met als motto 'Vlaardingen Doen'. Het werd een feest voor jong en oud en of je er nou wel of niet geboren en getogen was, iedereen was welkom. De week van 14 mei tot en met 21 mei stond in het teken van: samen dingen bedenken, mooie dingen maken, toffe dingen beleven, lekkere dingen proeven...

Op maandag 15 mei was de aftrap van de feestweek. De gang en de Grote Vaart waren vrolijk versierd, de 'poort' was een grote ballonnenboog en... natuurlijk hing er een grote feestvlag van

deze historische gebeurtenis een week lang te wapperen. Deze vlag zag je op heel veel plekken in de stad; een speciale feestvlag, die voor een klein bedrag al ruim van tevoren aan te schaffen was.

Bij een feestje hoort gebak en dus stond er vanaf 10.00 uur die ochtend taart klaar voor iedereen. 's Middags werd er druk geklaverjast en bij een opgestelde kraam kon je ijzerkoekjes bemachtigen. Op dinsdag 16 mei werd in de Grote Vaart een verhaal voorgelezen door Tjitske Baartmans, een vrijwilligster, die dat heel mooi kan en een duidelijke stem heeft. De opkomst was groot, het verhaal ging over de geschiedenis van Vlaardingen en veel bewoners waren geïnteresseerd.

's Middags was er een grote pubquiz georganiseerd over, hoe kan het ook anders, allerlei wetenswaardigheden van Vlaardingen. In drie rondes van telkens tien vragen werden de deelnemers aardig getest; de vragen waren af en toe best een beetje lastig.

Oordeelt u zelf:

- Vraag: Hoe oud is het oude stadhuis van Vlaardingen? A) 217 jaar of B) 371 jaar? Het antwoord is 371.
- Vraag: Wie was de eerste burgemeester van Vlaardingen? A) Van Linden Van den Heuvel of B) Van Walsum?

Nou, zou u zomaar weten dat het antwoord A moest zijn? Het bleek al met al een hele kluit voor de deelnemers maar achteraf was iedereen het erover eens, dat ze toch weer wat hadden bijgeleerd. Na iedere ronde van tien vragen werden de juiste antwoorden gecheckt en was er een prijsje te winnen. Geheel in het teken van het feest was dit een trosseltje met originele Vlaardingse ijzerkoekjes. Iedereen kon terugkijken op een gezellige succesvolle dag.

Op woensdag kon men aanschuiven in de Grote Vaart waar John Boere in gesprek ging met de bewoners over Oud Vlaardingen. Deze vrijwilliger had diverse boeken bij zich over Vlaardingen in vroeger tijden; de bewoners konden erin bladeren en naar aanleiding daarvan met hun vragen terecht bij John.

Ronde 2	
1. Hoe oud is museum Vlaardingen?	A: 100 jaar B: 150 jaar
2. In welk jaar werd het eerste Haring- en bierfeest gehouden?	A: in 1989 B: in 1974
3. Wat is de oudste kroeg van Vlaardingen?	A: Cafe Concordia B: Cafe De Waal
4. Hoe heet het winkelcentrum in het centrum?	A: De Hoogstraat B: Het Liesveld
5. Hoe heet het winkelcentrum in de Holywijk?	A: De loper B: Holywijk
6. Welke bekende Vlaardingse koekjes kun je hier in de brasserie kopen?	A: Stroopwafel B: Ijzerkoekjes
7. Wat is de officiële naam van de Nieuwe Haven?	A: Koningin Wilhelminahaven B: Nieuwe Maas
8. Wat is de bijnaam van Vlaardingse?	A: Jeneverneuzen B: Haringkoppen
9. Wanneer sloeg de 2 ^{de} bliksem in de molen Aeolus?	A: 1797 B: 1790

Buiten stond een poffertjeskraam, dus ook aan de inwendige mens werd gedacht. De poffertjes smaakten zoals vanouds, lekker en naar meer.

Voor de Meezorgafdeling was er een 'silent disco'. Dat hield in, dat de bewoners allemaal een kop-telefoon op kregen en zo naar hun eigen muziek konden luisteren, zonder dat de omgeving daar iets van hoorde. Ondanks dat iedere bewoner naar hetzelfde nummer luisterde, onder andere 'het kleine café aan de haven', was het een komisch gezicht.

De omgeving hoorde niet de muziek maar wel de geluiden, die de bewoners maakten, want er werd gelachen en meegezongen, wat voor een kakofonie zorgde. Iedereen bewoog op zijn/haar eigen ritme, hoofd en armen gingen alle kanten op. Wederom een dag, waarop met veel plezier teruggekeken werd.

Donderdag was het Hemelvaartsdag. Om 10.30 uur was er een kerkdienst met voorganger G.J. v.d. Berg-Hulshof, die druk bezocht werd.

Vrijdag stond bewegen op muziek op het programma. Dat bewegen gebeurde in de Grote Vaart op oud-hollandse liedjes, waaronder 'Vlaardingse stad'.

Daarna kon je meedoen met jeu de boules. Een aantal bewoners is inmiddels al zeer bedreven in dit spelletje, want die spelen ieder jaar een heuse jeu de boules competitie. Meedoen was spannend, maar kijken ook.

's Middags ook weer een smakelijke invulling: in de tuin stond een koffiekraam van Pauwmans met heerlijke speciale koffie waaronder latte karamel en latte koffie. Ook was er een ijskar van Melbalino (dé ijszaak van Vlaardingen, bekend om zijn ambachtelijke ijs) met de heerlijkste soorten. Typisch Vlaardings was natuurlijk het 'ijzerkoekjesijs', wat gretig aftrek vond. En als je dit écht niet lustte, dan was het aardbeienijs ook zeker een aanrader.

Daarna moest er natuurlijk weer wat beweging komen want de ijscalorieën moesten er ook weer af. De activiteitenbegeleiding had een dansmiddag georganiseerd en vooraf personeel, vrijwilligers en bewoners opgeroepen hun mooiste outfit aan te trekken. Sommigen hadden daar gehoor aan gegeven. De dames zagen er schitterend uit in hun feestjurk en op hakken. De heren met stropdas en colbertje. Er waren veel vrijwilligers, die met de bewoners konden dansen.

Een echte DJ draaide leuke dansmuziek. Twee paren openden de dansmiddag, maar daarna gingen bijna alle voetjes van de vloer. Bewoners, die helemaal niet wisten van zichzelf dat ze het in zich hadden, werden op de vloer uitgenodigd en na wat aarzeling hadden ze de grootste lol. Een bewoonster bedankte na afloop iedereen: "Deze middag maakt me weer jong." Het was al met al een grote vrolijke bende. Ze praten er nu nog over.

Op zaterdag werd de feestweek afgesloten door de Wanrooy-zusjes, die bekend zijn door hun prachtige accordeonmuziek. Veel bewoners waren best wel vermoeid van de voor hen toch wel drukke week, maar men bleef toch graag luisteren naar de prachtige muziek, sommigen met hun ogen dicht.

Wat een week was dit zeg. Graaf Floris V heeft nooit kunnen vermoeden, dat 750 jaar na zijn 'verlening van stadsrechten' er ergens in een verzorgingshuis in Vlaardingen met zoveel plezier teruggedacht is aan 14 mei 1273. Over 250 jaar weer. Al zullen wij dit allemaal niet meer meemaken. Maar voorlopig was het ook wel eventjes genoeg.

Hoe beschermt u zich tegen cybercriminaliteit?

Door Janneke van der Made en Myrthe Terpstra, beleidsmedewerkers beleid en beheer

Het gebruik van internet en digitale communicatie is niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven: even een gezellig berichtje naar een familielid, het doen van bankzaken of het lezen van een leuk artikel.

Tegenwoordig gaat veel via de tablet, laptop of mobiele telefoon. Een verrijking voor ons allemaal. Tegelijkertijd voelt de helft van ons zich weleens kwetsbaar op het internet. Niet onterecht, want steeds meer criminelen weten het internet ook te vinden. Dit noemen we cybercriminaliteit.

Er zijn verschillende vormen van cybercriminaliteit, waarbij phishing, hulpvraagfraude en helpdeskfraude de meest voorkomende zijn.

Phishing

Dit is een vorm van cybercriminaliteit waarbij criminelen een e-mail naar iemand verzenden om te proberen inloggegevens, creditcardinformatie, pincodes of andere persoonlijke gegevens te achterhalen. Vandaar het woord phishing, dat 'hengelen' betekent.

Hulpvraagfraude

Bij hulpvraagfraude (ook WhatsAppfraude of vriend-in-noodfraude) doet de dader zich voor als een bekende. Vaak als (klein)zoon of (klein)dochter, maar regelmatig ook als vriend of vriendin. De kern van het bericht is altijd dat zoon of dochter, vriendin of vriend in geldnood zit en snel geld nodig heeft.

Helpdeskfraude

Hierbij nemen internetcriminelen een andere identiteit aan. De cybercrimineel doet zich telefonisch, per mail of via een website voor als een bank, een verzekeringsmaatschappij of een overheidsinstantie. Zo probeert de crimineel achter iemands persoonsgegevens of pincode te komen of direct geld afhandig te maken.

Maak nooit zomaar geld over en klik niet op een bijlage die u niet helemaal vertrouwt

Overheidsinstanties vragen nooit digitaal/telefonisch naar persoonlijke gegevens, wachtwoorden of betaalgegevens. Als dit wel wordt gevraagd, is er sprake van oplichting.

Iedereen kan slachtoffer worden van cybercriminaliteit. Het is daarom van belang om hierop voorbereid te zijn.

Tips voor bescherming tegen cybercriminaliteit

1. Wees alert

Wordt u online benaderd door een vreemde, ga er dan niet gelijk vanuit dat dit een betrouwbaar persoon is. Wees er alert op dat dit onverwachte bericht een poging tot oplichting zou kunnen zijn. Ook wanneer het bericht vanaf een bekende komt, is het goed om te kijken of het bericht iets ongewoons bevat. Klik nooit op een link of bijlage als je twijfelt aan de echtheid van een bericht. Een phishing bericht bevat vaak taalfouten, een onpersoonlijke aanhef en er moet vaak snel iets gebeuren.

2. Maak nooit zomaar geld over

Wordt u telefonisch of online door een instantie zomaar gevraagd geld over te maken, doe dit dan niet. Verbreek de verbinding of verwijder het bericht. Indien u door een zogenaamde bekende wordt gevraagd met spoed geld over te maken, controleer dan eerst of het verhaal wel echt klopt. Doe dit door de bekende te bellen via het bij u bekende telefoonnummer. Niet gebeld = geen geld.

Tot slot

Als u toch slachtoffer bent geworden van cybercriminaliteit, maak dit dan bespreekbaar en doe aangifte bij de politie en/of meld het bij de landelijke fraudehelpdesk.

Dit kan telefonisch via 088 – 7867372 of via de website <https://www.fraudehelpdesk.nl/>.

Oude ambachten in Schiewaegh

Door Everien Noordam, activiteitenbegeleider en Rob Besseling, redacteur
Foto's Coen Meeder, redactiefotograaf

Ommen

Het was aanvankelijk de bedoeling om met de bewoners een keer naar de oud-Hollandse Markt in Lemele te gaan (dat ligt ten zuiden van Ommen) om daar mensen te bezoeken die oude ambachten uitoefenen, zoals het maken van rieten manden en midwinterhoorns, stoelen matten of het draaien van een springtouw voor kinderen. Allemaal mooie, oude beroepen die belangrijk waren toen in ons land nog veel minder met machines werd geproduceerd. Maar toen viel in Nederland bijna alles stil door een vreemd en onbekend virus. Uit China...

Bezoek

Team welzijn nam dit jaar weer contact op met de organisatie van de markt in Lemele en activiteitenbegeleider Everien nodigde de traditionele vakmensen uit om een bezoek te brengen aan Schiewaegh. En zo gebeurde het dat op 6 april een heleboel mensen in de Serre waren die oude beroepen uit vroegere tijden deden opleven. De imker stond achter een brede tafel met daarop een prachtige verzameling van potjes heerlijke honing. Er waren potten met bijenwas en zelfs kaarsen van bijenwas. Voor de tafel stond een pop, helemaal uitgedost met de materialen die de imker voor zijn werk nodig heeft, zoals het masker, als bescherming tegen bijensteken.

*Het restaureren van
oude cannages en stoelen
is zeer actueel*

Klosser

Natuurlijk was er een kantklosser meegekomen naar Schiedam: een dame in traditionele klederdracht kon laten zien hoe dat werkt, dat klossen. En wat je er zoal mee kunt maken. Er lag een hoeveelheid kantklosproducten voor haar op de brede tafel. Ook de stoelenmatter was erbij, die van rietstengels stoelzittingen maakte. Het is een oud ambacht, dat ondanks moderne technieken nog steeds gevraagd is bij antiquairs en verzamelaars van oude meubels. Het restaureren van oude cannages en stoelen bijvoorbeeld is zeer actueel.

Lang vervlogen

Er stond een tafel waarop een veelheid aan mooie producten lag zoals kaasplanken en snijplanken, gemaakt door een houtbewerker. Sommige van de uitgenodigde gasten droegen traditionele kledij en dat gaf een sfeer van lang vervlogen tijden. De bewoners die in de Serre kwamen kijken naar deze oude ambachten, konden vragen stellen en de voorwerpen vasthouden. En als je goed oplette kon je zien dat ze het hartstikke leuk en interessant vonden wat die gasten uit Twente allemaal aan hen lieten zien.

De hemel

Door Frank Vester, huisdichter

De hemel. Zeg eens, wat denk jij? Hebben ze daar ook rijstebrij?
En is er als wij komen een plaatsje vrij voor jou en mij?
Ik weet 't niet, echt geen idee hoe of het daar zal zijn.
Maar voor altijd en eeuwig samen met jou, nou dat lijkt me fijn.

Is er een zwembad in de hemel? En moet je er een zwembroek aan?
Stel je voor met vleugels van de duikplank dat zal heerlijk gaan.
Slaap ik dan op een wolk? En wordt het een witte of een blauwe?
Zo'n donzige die zweven kan en mag je die dan houwen?

Moet je er ook tanden poetsen, stofzuigen en wassen?
Ach weet je wat, vertel maar niks, ik laat me wel verrassen.
Want ik ben niet zo'n prater, maar ik wil u vragen Lieve Heer,
is 't goed als ik nu alvast voor later een mooi plekje reserveer?

De hemel. Zeg eens, wat denk jij? Hebben ze daar ook rijstebrij?
En is er als wij komen een plaatsje vrij voor jou en mij?
Ik weet 't niet, echt geen idee hoe of het daar zal zijn.
Maar voor altijd en eeuwig samen met jou, nou dat lijkt me fijn.

Discoavond

Door Petra van Osta, verzorgende

Op 22 april was het zover; de discoavond op afdeling LPO in Frankeland! De avond begon om 19.00 en duurde tot 21.00 uur.

De woonkamer was omgetoverd tot een kleurrijke discotheek met discolampen en er was een grote box voor de muziek. Collega's hadden versieringen meegenomen zoals glow in the dark brillen, hoedjes, boa's en er werd gezorgd voor muziek, dus iedereen droeg zijn of haar steentje bij om er een topavond van te maken. Iedere bewoner kreeg een glow in the dark bril of armband om de sfeer nóg gezelliger maken.

Er werden heel veel foto's gemaakt van de bewoners en de medewerkers, waarbij gebruik gemaakt kon worden van een 'fotoframe', speciaal gemaakt voor deze disco avond. Er waren lekkere hapjes voor de bewoners en de frisdrank stond koud.

De discomuziek was uit hun tijd waardoor ze er nog meer plezier in hadden en gezellig konden meezingen.

We traptten de avond af met de Bee Gees, 'Stayin' alive' en meteen gingen alle voetjes (en rollators) van de vloer, zowel van de bewoners als van de medewerkers en vrijwilligers. Moe maar voldaan door al het dansen, eindigden we de avond met Elvis!

Om even bij stil te staan...

Vierdaagse van Nijmegen

Door Hans Mast, geestelijk verzorger

“Welzalig de man die niet wandelt ...”, zo begint Psalm 1.

Tijdens het lopen van de Vierdaagse moet ik daar wel eens aan denken.

Als ik er even doorheen zit... brandend zonnetje, pijn in m'n rug, blaar...

De dichter waarschuwt om niet 'op het verkeerde pad te gaan'.

Er is niets mis met wandelen, als je maar op het 'goede pad' blijft.

Wandelen ontspant, kan ons op diepere gedachten brengen. Op lange wandeltochten kun je zelfs ongemerkt belangrijke dingen op je eigen levensweg overdenken. Vandaag de dag maken veel mensen bewust zo'n lange tocht.

Een pelgrimage of gewoon 'trektocht' genoemd om zichzelf te hervinden of omdat je er in je hoofd gewoon van opknapt.

Zelfs bij de Vierdaagse met alle herrie erbij heb ik dergelijke goede ervaringen.

Soms is de omgeving lelijk, vaak het landschap mooi, dan gaat het bergopwaarts, dan weer bergafwaarts, ontmoet je gezellige mensen en ook mopperaars, soms vraag je je af: "Waarom doe ik dit eigenlijk?", en dan ineens word je weer door de muziek gedragen.

Ik zie overeenkomsten met mijn weg door het leven. Wandelervaringen geven mij te denken: iets van inzicht.

En dan die laatste dag: een enthousiaste menigte langs de Via Gladiola die jou toejuicht en aanmoedigt, waar marsmuziek je laat opveren, je gaat mee op de muziek, hoe moe je ook bent... het draagt je en je gaat ervoor!

En... als je het even niet trekt, dan word je door anderen meegenomen: met elkaar naar de finish!

Zo mag het, hoop ik, ook op onze levensweg gaan! Elk jaar weer schieten op de Weg van de gladiolen woorden uit de Bijbel in mijn gedachten, dat de heiligen ons 'in heerlijkheid reeds voorgegaan' ons zingend aanmoedigen om vol te houden!

Schaduw in het Sterrenbos

Door Marie-Luise Emming, vrijwilliger

Elke dinsdagochtend gaat een aantal vrijwilligers met bewoners, woonachtig in het Jacobs Gasthuis, wandelen. Zo ook op deze zonnige dinsdag in juni.

Vanwege de warmte hebben wij de schaduw in het Sterrenbos opgezocht. Als het warm is dan moet je veel drinken. Dat hebben wij gedaan in de tuin van Frankeland. Wij kregen direct een kan koffie aangeboden, uiteraard met een lekker koekje erbij. Wat een geweldige service!

De bewoners, maar ook de vrijwilligers hebben genoten. Het was weer een geweldige zonnige ochtend.

Bedankje uit het Liduinahof

Het is niet onze gewoonte om alle bedankjes voor de goede zorg in ons magazine te plaatsen.

Echter, deze keer besloten we een uitzondering te maken. Achter dit bedankje zat zo'n mooi en ontroerend verhaal – wat mevrouw verder niet gepubliceerd wilde – dat we een plekje voor het bedankje hebben ingeruimd.

Bedankje!

Beste verzorgenden en verpleegkundigen, ik heb veel bewondering voor jullie, alle dagen en weken stonden jullie voor me klaar en ben ik weer genezen, hartelijk bedankt daarvoor,

Mevr. M. Bonte-Groen, Liduinahof 55 M. Bonte Groen

De nationale bewegeweek voor ouderen

Door Annelies van Breukelen, redacteur en Gino de Lange, coördinator welzijn

Dit jaar vond de nationale bewegeweek voor ouderen plaats van 8 tot en met 12 mei. En dit kreeg ook de aandacht bij de Frankelandgroep.

Binnen Harg-Spaland heeft het team van de activiteitenbegeleiding (net als bij de andere locaties) een hele sportieve week op touw gezet. En mogelijk kunt u daar nog steeds de vruchten van plukken.

Zo hingen er door het hele huis diverse dartborden en balkorven als beweegtriggers. Naast aangebrachte looproutes was ook de mini-curling-tafel een groot succes. Sommige triggers zijn zo goed bevallen dat die voorlopig nog even zijn blijven hangen.

Maandag werd de bewegeweek feestelijk geopend met bewegen op muziek in de Flamingo. Dinsdag stond er een alternatieve spelmiddag gepland in de Kolibri waar de bezoekers oud-Hollandse spelletjes konden doen als pitzak-gooien en ringwerpen. En voor de meer mobiele bezoekers was er de populaire activiteit op de dinsdagmiddag in de vorm van fitness voor ouderen. Deze keer stond de teller zelfs op ruim 35 bezoekers. Nadien is iedere deelnemer van een beweegactiviteit getraceerd op een heerlijk gezonde smoothie verzorgd door de Bras22.

De activiteitenbegeleiding van Harg-Spaland kijkt met een tevreden gevoel terug op de bewegeweek. De opkomst was groot. Dit was ook het geval bij de bewegebingo, aangezien er in de Flamingo wederom ruimte gemaakt moest worden voor 40 deelnemers.

Gelukkig blijft het bewegen voor ouderen onder de aandacht bij Harg-Spaland. Zo is er iedere week de wandelclub, kunt u mee blijven doen met beweegactiviteiten en is er ook bewegen op muziek. En vergeet de stoel-yoga niet want die is ook goed voor uw lijf en leden.

Op heterdaad

Door Emma Baas, voorvrouw huishoudelijke dienst

Het is vandaag de dag een mooi gegeven dat ouderen zo lang als mogelijk is in hun eigen huis en omgeving kunnen blijven – al dan niet met de ondersteuning van de Thuiszorg Ouderen Frankelandgroep. Eigen haard is tenslotte goud waard. Toch liggen er in deze constructie soms dingen op de loer die helaas moeilijk te voorkomen zijn. Ondanks dat onze medewerkers zeer alert en getraind zijn om eventuele wantoestanden te signaleren bij de mensen thuis, kan het gebeuren dat met name iemand met dementie slachtoffer wordt van de een of andere onverlaat die uit is op bankpassen, sieraden of cash geld dan wel andere kostbaarheden. Ze bellen aan met diverse babbeltrucs zoals bijvoorbeeld dat de

thuiszorg nog betaald moet worden; ze bieden aan de boodschappen te doen en vragen om de bankpas plus pincode of ze komen zogenaamd ‘invallen’ omdat de vaste hulp ziek zou zijn. Allemaal klinkklare onzin natuurlijk. Wij komen niet afrekenen aan de deur, over de boodschappen worden duidelijke afspraken gemaakt en als er iemand komt invallen dan worden onze cliënten door het kantoor op de hoogte gebracht en zal de invaller een dag van tevoren bellen om zichzelf aan te kondigen. Verder zijn wij duidelijk herkenbaar aan onze opvallende rode jassen, we dragen allemaal een naamplaatje en bij twijfel kan de cliënt vragen naar ons identiteitsbewijs van de Frankelandgroep.

Een tijdje geleden gebeurden er vreemde dingen in en rond het huis van een van mijn cliënten. Er verdween op onverklaarbare wijze geld uit de portemonnee van Gerard, bij wie ik iedere vrijdag kom helpen in het huishouden. Zijn twee broers Rinus en Kees, die mantelzorgen voor hun broer, stonden voor een raadsel. De boodschappen werden immers door mij gedaan en als Gerard iets nodig had dan werd daar voor gezorgd. Gerard zelf kwam allang niet meer alleen buiten en gaf dus geen geld uit. Maar waar bleef het ‘voor je-kan-niet-weten geld’ uit zijn portemonnee dan? We tastten in het duister totdat Kees op een middag Gerard in paniek aan de lijn krijgt: “Hij heeft mijn bankpasje meegenomen!” roept Gerard overstuur door de telefoon. “Hij?” vraagt Kees aan zijn broer, “wie is ‘hij’?” De rekening wordt direct geblokkeerd maar jammer genoeg is er al geld vanaf afgehaald. Dit is de druppel. “We gaan een camera plaatsen,” zegt de andere broer. “Ik wil weten wie dit doet.” Er wordt een deurbelcamera opgehangen en iedereen die aanbelt zal voortaan op afstand zichtbaar zijn op de mobiele telefoon van broer Rinus.

Een paar dagen later is het al raak. We zien op film dat er een man over de galerij komt aanlopen die duidelijk van plan is bij Gerard aan te bellen. Op het laatste moment ziet hij de camera en draait zich vliegensvlug weg van de lens en gaat quasi nonchalant over de railing van de galerij hangen om blijkbaar de stoepranden beneden op straat eens goed te kunnen bekijken. Daarna verdwijnt hij weer. De keren daarna zien we dezelfde figuur met zijn buik langs de gevel schuren om op die manier te proberen zonder gezien te worden de voordeur van Gerard te bereiken. We weten nu wie er steeds bij Gerard naar binnen gaat om geld te ‘lenen’ en de opnames worden doorgestuurd naar de politie, maar zijn gezicht hebben we nog niet duidelijk kunnen zien. “Dat gaan we anders doen,” zegt Rinus bij wie zo langzamerhand de stoom uit de oren komt en een week later wordt een tweede

camera geïnstalleerd. Dit keer inpandig en gericht op de binnenkant van de voordeur. Deze heeft onze charlatan letterlijk niet zien hangen en we zien – met zijn gezicht vol in beeld – hoe hij aanbelt en zich met kracht en ongevraagd toegang tot de woning verschaft, terwijl Gerard roept dat hij weg moet gaan. Ook dit filmpje gaat richting politiebureau. Hij wordt meteen herkend.

Dit criminele heerschap mag ondertussen niet meer bij Gerard in de buurt komen, hij heeft een contactverbod aan zijn broek hangen, en als hij zich hier niet aan houdt zal hij zich schuldig maken aan huisvredebreuk en opgepakt worden, want dat is een misdrijf. Ook de woningbouwvereniging heeft hem te kennen gegeven dat hij niet langer welkom in de flat zal zijn als hij op wat voor manier dan ook overlast bezorgt bij de andere flatbewoners.

Dit is na veel hobbels en gedoe gelukkig goed afgelopen, maar voorkomen blijft toch nog altijd veel beter dan genezen. Ik wil dan ook alle mensen die aangesloten zijn bij de thuiszorg op het hart drukken nooit zomaar open te doen. Vraag bij twijfel naar onze pasjes of bel even naar ons kantoor. Als wij dan onze ogen en oren goed blijven openhouden dan hoop ik dat we het met zijn allen weer net iets veiliger hebben kunnen maken voor iedereen.

Op de koffie bij... **Mevrouw Groenendijk-de Groot** uit Vaartland

Door Carien Kemink, redacteur Foto's Coen Meeder, redactiefotograaf

Vandaag een kopje koffie bij... Netty Groenendijk in Vaartland. Op naar de vijfde etage, waar ze al anderhalf jaar tot grote tevredenheid woont, en vanwaar ze uitkijkt op de Dillenburgsingel, waar ze heel lang heeft gewoond, samen mét en ook zonder haar man.

Al vroeg grote zorgen voor een klein meisje

Netty de Groot wordt 89 jaar geleden geboren in Vlaardingen en de eerste zes jaar verlopen redelijk zorgeloos. Een oudere broer, een vader die werkt op de Holland Amerika Lijn als kok en een moeder, die het gezin draaiend houdt wanneer vader weer voor langere tijd weg is. Totdat moeder geestelijk ineens zó achteruit gaat, dat vader gedwongen aan de wal komt om het gezin te runnen en moeder wordt opgenomen in psychiatrisch centrum Sint Joris in Delft. Daar zal ze uiteindelijk de rest van haar leven, 50 jaar lang, doorbrengen. Op een meisje van acht en een jongen van twaalf laat zo'n gebeurtenis diepe sporen na.

Oorlogsjaren

Daar komt dan de oorlogstijd nog bovenop. Vader wordt te werk gesteld in Duitsland, maar omdat hij in zijn eentje het gezin runt, 'mag' hij werken in Hoek van Holland. Een geluk bij een ongeluk dus. Netty is vol lof over haar vader, die zijn taak als vader én moeder werkelijk voortreffelijk heeft vervuld. Ze herinnert zich dat ze af en toe lopend vanuit Vlaardingen naar Delft gaan, op bezoek bij haar moeder. Vader weet dan onderweg vaak iets

te eten te scoren, een rode kool uit iemands tuin bijvoorbeeld. Ja, je hebt honger, en suikerbieten zijn op den duur zó smerig, dat iedere andere groente met veel smaak naar binnen gaat.

Kinderen zijn flexibel

Onzekere jaren, dan weer wel en dan weer geen onderwijs. Netty doorloopt toch de huishoudschool, en ondertussen is daar plotseling ineens de bevrijding. Vlaggen, zingen, omhelzen, de slager deelt stukjes worst rond; de wereld gaat langzaam weer open. Als je zo jong bent als Netty in die tijd, ben je schijnbaar toch zó flexibel, dat ze volgens eigen zeggen weinig aan de oorlog heeft 'overgehouden'.

Kleine kinderen worden groot

Ze draait thuis het huishouden en heeft daarnaast verschillende dienstjes. Ze zit op gymnastiek bij Hollandia, en vakanties, jazeke, ze gaat één keer per jaar bij tante Bets en oom Henk logeren in Rotterdam. Af en toe een vriendje, maar de een is te saai, de ander te druk, tot... ze Leen tegen het lijf loopt. Netty's schoonzus Maartje werkt bij Shell, en die komt Leen tegen, een vrolijke knul, die haar vraagt of ze bij hem achter op de motor wil. Nee, dat wil Maartje niet, maar ze heeft nog wel een schoonzus, misschien dat zij...! Lang verhaal kort, er volgen nog heel veel ritjes achterop de motor en in 1961 trouwt Netty met haar Leen op het stadhuis van Vlaardingen. Shell wijst hun een flatje toe in de Dotterbloemstraat, waar hun getrouwde leven start.

Het getrouwde leven

Er worden twee zonen geboren en Netty blijft deels gewoon werken: ze hoeft niet verplicht te stoppen. Zo zal ze ook 20 jaar werken in de thuiszorg bij Careyn. Een van de zonen werkt bij Buitenlandse Zaken in Den Haag, en dat brengt met zich mee, dat

hij dikwijls voor een paar jaar wordt uitgezonden naar werkplekken buiten Europa. De kleinkinderen zitten overal op internationale scholen en spreken hun talen daardoor heel aardig.

De wereld is groter

Kwam Netty in haar jeugd niet verder dan Rotterdam voor een weekje vakantie, nu breekt de tijd aan om hun horizon te verbreden. Ze bezoeken hun zoon vele malen in alle hoeken van de wereld, en blijven dan ook gemiddeld een maand. Zo komen ze in Canada, Nigeria, in Jakarta en Costa Rica, om er maar een paar te noemen. Ze zien op latere leeftijd dus nog heel veel van de wereld. Af en toe moeten er wel extra veiligheidsmaatregelen getroffen worden. In Nigeria hebben ze hekken en beveiligers rondom hun woning, maar dat neemt niet weg dat ze met volle teugen genieten van iedere reis. Ze blijven op die manier in contact met de kleinkinderen en al zijn die vakanties best vermoeiend, uitrusten doen ze weer de rest van het jaar in hun mooie appartement aan de Dillenburgsingel.

En dan komt het zwaarste... loslaten

Op 78-jarige leeftijd wordt Leen ziek. Hij blijkt kanker te hebben en als ik voorzichtig vraag, wáár die kanker zich geopenbaard heeft, zucht ze: "Kind, waar niet?" Prostaat, huid, darmen, lever, de kanker is uitgezaaid naar alle delen van zijn lichaam. Vooral de laatste tien jaar zijn zwaar, voor Leen, maar zeker ook voor Netty, die, dankzij haar achtergrond van werken in de zorg, zo goed mogelijk voor hem zorgt. Wanneer hij op 88-jarige leeftijd sterft, is dat zeer verdrietig, maar tegelijkertijd voor Leen een verlossing. En misschien voor Netty ook wel. Natuurlijk wil je niet loslaten en natuurlijk mist ze haar maatje na 61 jaar huwelijk nog iedere dag, maar onnodig rekken van een leven zo vol pijn, wie wordt daar gelukkig van?

De laatste verhuizing

Voor Netty is, zo blijkt wel uit bovenstaande, het glas altijd half vol. Problemen zijn er om het hoofd te bieden en ze is vaker blij en opgeruimd dan verdrietig. Omdat haar flat toch wel wat groot en leeg lijkt na het overlijden van Leen, en omdat ze inmiddels een nieuwe knie en heup heeft én ze er niet jonger op wordt, besluit ze zich, na familiebe raad met de zonen, in te schrijven voor Vaartland. Onverwacht snel komt er op de vijfde etage een appartement vrij en zo trekt Netty anderhalf jaar

geleden, met achterlating van veel van haar spulletjes, de deur op de Dillenburgsingel voorgoed achter zich dicht. Maar ze blijkt corona te hebben en de eerste vijf dagen van haar verblijf in Vaartland zit ze in quarantaine, afgesloten van alles en iedereen.

Een nieuwe (laatste) fase in haar leven

Netty beseft heel goed, dat ze niet het eeuwige leven heeft. Dat houdt in dat ze, nu ze alles nog redelijk kan, met volle teugen geniet van wat op haar pad komt. Geen geraniums voor Netty. Ze gaat één keer in de maand naar de 'soos' van De Zonnebloem; daar vaart ze ook twee keer per jaar over de Rijn mee naar Duitsland. Iedere woensdag gaat ze, met vervoer op maat, naar haar vriendin in het centrum van Vlaardingen. Als het weer het toelaat, gaat ze iedere middag even aan de wandel, met kunstnie en kunstheup en met een rollator (voor de zekerheid). Ze vermaakt zich beneden ook prima, maakt hele leuke bloemstukjes, en doet aan tai chi. Ze hoort nog goed, ziet nog goed en dus voelt ze zichzelf op het gebied van gezondheid ook nog een tevreden mens. Iedereen binnen Vaartland is zo vriendelijk, zo lief, ze doen alles voor je.

Terugkijken in dankbaarheid

Al woont ze er pas anderhalf jaar en al was de overstap van een ruim appartement op de eerste etage aan de Dillenburgsingel naar de vijfde etage binnen Vaartland best zwaar, ze heeft zich ontzettend snel aangepast aan de nieuwe noodzakelijke situatie. Netty kijkt terug op een gezegend leven en op een gelukkig huwelijk van meer dan 60 jaar. Eenzaam is ze niet, met twee zonen en zes kleinkinderen. En met een paar vriendinnen om haar heen, waarmee de vriendschap teruggaat tot ver in de kleutertijd.

We spreken af dat ik het verhaal telefonisch zal voorlezen, wanneer het klaar is. "Je belt maar, ik ben toch meestal thuis." Dat is niet waar hoor, ze is vaker uithuizig dan inhuizig, maar de aanhouder wint hè. Ik kijk terug op een bijzonder openhartig interview met een hele optimistische dame!

Lezing over de historie van het Sint Jacobs Gasthuis

Door Kristy de Gier, activiteitenbegeleider

Vrijdag 23 juni kregen de bewoners van het Jacobs Gasthuis en Drielanden een lezing van een meneer die werkzaam is bij de Historische Vereniging Schiedam. Onder het genot van een kop koffie vertelde hij uitgebreid over de historie van het Jacobs Gasthuis. Een gezellige informatieve ochtend.

Bewoners reageerden met: 'Erg leuk en informatief!' en ook: 'Ik kom hier niet vandaan, daarom was het erg interessant iets over de geschiedenis te horen.'

Sint Jacobs Gasthuis, een liefdadigheidsinstelling met een lange historie

Rond 1272 werd het Sint Jacobs Gasthuis gesticht door Aleida van Holland, oftewel gravin Aleida van Henegouwen, zus van Willem II (de graaf van Holland). In dit gasthuis konden arme zieken en bejaarden vanaf 40 jaar oud terecht, in die tijd was je met je veertigste al bejaard!

Ondanks de begunstiging door Aleida kampte de stichting al snel met geldtekorten. De schepenen van Schiedam vaardigden daarom in 1286 een akte uit die bepaalde dat van iedereen die binnen de

Bron van de lezing en van de afbeelding van het Sint Jacobs Gasthuis in 1778: de Canon van Nederland

jurisdictie van Schiedam overleed 'het beste cleet' ten goede kwam van het gasthuis. Er werden twee mannen aangesteld om toe te zien op het invorderen van het beste kleed.

In de middeleeuwen was het gasthuis in verschillende gebouwen gevestigd, om na 1532 te verhuizen naar de uiteindelijke plek aan de Hoogstraat 112, waar nu het Stedelijk Museum staat. Een tekening uit 1560 laat zien dat het gasthuis toen een soortgelijke structuur had als het museum nu: een kapel in het midden met aan weerszijden een vleugel en enkele huisjes. Het is echter niet het oorspronkelijke gasthuis dat we nu kunnen zien.

Aan het einde van de achttiende eeuw werd het oude gasthuis namelijk gesloopt, om plaats te maken voor een nieuw gebouw naar een ontwerp van de van oorsprong Italiaanse architect Jan Giudici (1746-1819). De stijl veranderde volledig: het nieuwe gebouw dat in 1790 klaar was, is ontworpen in de neoclassicistische stijl die destijds in de mode was.

In de vleugel links woonden de mannen en rechts de vrouwen. Echtparen werden zo gescheiden, ze konden elkaar alleen nog ontmoeten in de kapel. In 1912 werden echter, na kritiek van buitenaf, enkele kamers voor gehuwden ingericht.

In 1934 hield het gebouw op bejaardenhuis te zijn. De bewoners verhuisden naar een nieuw, comfortabeler Sint Jacobs Gasthuis aan de Burgemeester Knappertlaan. Het oude gebouw had vervolgens een aantal jaren geen bestemming, totdat in 1940 het Stedelijk Museum Schiedam van de Sint-Joris Doelen naar het vroegere gasthuis verhuisde.

Wereldreis door Nederland

Door Everien Noordam, activiteitenbegeleider en Rob Besseling, redacteur, met dank aan de geïnterviewde vakantiegangers

Als drie aardige bewoonsters uit Schiewaegh zich direct na de vakantie reis van dit jaar al opgeven voor de vakantie reis van 2024 – die nog moet worden georganiseerd – dan zegt dat toch genoeg?

Menig zoon of dochter van de reizigers had zijn of haar vader of moeder geadviseerd om de reis te gaan maken. Tijdens de evaluatie, na afloop van de reis zeiden verschillende ouders: “Blij dat ik naar ze heb geluisterd!”

Ook mevrouw Van der Helm had in eerste instantie getwijfeld of ze mee zou gaan: “Mijn man heeft mij gelukkig kunnen overtuigen en ook de kinderen adviseerden om deel te nemen en nu ben ik blij dat ik het heb gedaan. De avonden waren heel leuk en gezellig, we hebben met de andere bewoners en verzorgers spelletjes gedaan en we konden buiten zitten en genieten van de vaartocht.”

Activiteitenbegeleider Everien vertelt: “Het begon toen een grote bus de ruim vijftig reizigers en een groep van vijftig verzorgers en mantelzorgers kwam ophalen waarna de logistieke operatie startte om iedereen in de bus een plekje te geven.”

Zaterdag had een groep Schiewaeghmedewerkers alle benodigdheden naar de boot gebracht en deze vervolgens zo ingericht dat de bewoners naar hartenlust een fantastische bootreis konden gaan maken.

Vlag

De hele week wapperde de vlag van Schiewaegh buiten op het schip ‘De Willem-Alexander’. Iedere dag werd binnen de vlag gehesen van de gemeente waar de boot zou gaan aanmeren: Vlaardingen, Amsterdam, Kampen, Enkhuisen, Schoonhoven en Vlaardingen, waarna activiteitenbegeleider Everien met een presentatie die gemeente toelichtte en het lied kon worden gezongen dat Tom, de muziektherapeut van Schiewaegh, had gemaakt en begeleidde met zijn gitaar. Op de melodie van ‘Down by the riverside’ zongen de feestvierende vakantiegangers dan uit volle borst mee. Daarna kon iedereen die plaats gaan bezoeken.

“We gingen in groepjes Amsterdam in,” vervolgt Everien. “Dat ging heel goed. We zijn allemaal op de beroemde Dam geweest en van verre konden we het Paleis daar bekijken. Het was er erg druk met toeristen die op de keien van het grote plein moeite hadden met het voortbewegen van hun rolkoffers. En natuurlijk belangrijk om te vertellen: een aantal mensen heeft in Amsterdam hoeden gekocht.” Die avond vermaakte een zangeres de reizigers aan boord met liedjes uit het repertoire van Willy en Willeke Alberti. Amsterdamsers kon het bijna niet!

De volgende etappe ging naar Kampen, de stad van de mooie gevels. “We hadden een gids die ons rondleidde. We hebben genoten van de modeshow, die we ‘s avonds kregen,” zegt Everien. “Allemaal klederdrachten uit de periode 1800 tot 1940.”

Sierglas

In Enkhuisen gingen de reizigers vroeg van boord en konden ze de oude kerkjes bezoeken. Het is ook de stad van het sierglas en daar waren dan ook een aantal winkels op ingericht. Omdat de groep erg groot was droegen alle bewoners een badge op de borst met daarop hun voornaam vermeld. En dat bleek later heel leuk uit te pakken omdat ze op den duur daaraan werden herkend, als de reizigers bijvoorbeeld op een van de volle terrassen neerstreken om een lekker drankje te nuttigen of

een ijsje te eten. De avond in Enkhuisen werd een feestavond met zanger Tom.

Toen de reizigers nog in diepe slaap waren ging de kapitein van het schip al op weg naar Schoonhoven om zijn gasten naar het Nederlands Zilvermuseum te brengen. De rustende senioren hadden niets in de gaten gehad... “De winkels in Schoonhoven waren open en we konden prachtige armbanden en kettingen kopen,” vertelt Everien. “Er was ruime keuze doordat er veel juwelierswinkels waren.”

Die avond werd een Indische rijsttafel verzorgd. Volgens gastvrouw - en voor de gelegenheid ook keukenmedewerker - Imelda was dat hartstikke leuk, want het schip had een modern ingerichte keuken: “En als je met z’n vieren voor zo’n grote groep kookt moet je goed opletten, want de hoeveelheden zijn totaal anders.”

Gemaskerd vermaak

De reizigers hadden zich voor het diner met de rijst-tafel feestelijk aangekleed en de meesten droegen een corsage die men tijdens creatieve activiteiten tijdens de reis had gemaakt. Na dit gezellige samenzijn begon het programmaonderdeel 'The Masked Singer', een show gebaseerd op het Nederlandse televisieprogramma dat wordt uitgezonden door RTL 4 - en dat weer is gebaseerd op het Zuid-Koreaanse programma 'King of Masked Singer'. Zes begeleiders traden prachtig verkleed en gemaskerd op. De vakantiegangers deden hun best om ze te ontmaskeren en zagen dat hun begeleiders nog veel meer talenten hadden.

Als toegift trad verzorgende Yaneth op in haar jurk die zij tijdens het zomercarnaval had gedragen. Gemaskerd danste ze tussen de mensen en liet ze genieten.

Na Schoonhoven voer de kapitein terug naar Vlaardingen en deed op de terugweg nog even de havens van Rotterdam aan en weer keek iedereen geboeid naar alles wat daar gebeurde.

Evaluatie

De bewoners die de reis evalueerden vonden het eensgezind heerlijk dat zij gedurende de reis aan dek konden vertoeven om zo te genieten van het overwegend prachtige weer dat het gezelschap van de kosmos had meegekregen.

Het schip lag tijdens de reis diep in het water en dat gaf een mooi zicht op de rivier. Hoewel dat ook mensen onzeker zou kunnen maken had niemand aan boord daar last van. De begeleiders slaagden erin een veilige sfeer te creëren met o.a. zeven bedrijfshulpverleners aan boord. De bewoners zeiden dat het een leuke bemanning was.

Belevenissen met de rolstoelfiets tijdens de Schiewaegh-bewonerscruise

Door Bep van den Berg, bewoonster en haar partner Hans van den Berg

Vrijheid

Al snel na het aanmelden voor de bewonerscruise met het vakantieschip Prins Willem-Alexander werden wij aangesproken door activiteitenbegeleider Everien met de mededeling dat de rolstoelfiets ook meeinging op de boot. Daar de rolstoelfiets ons veel vrijheid en vooral zeer veel plezier bezorgt was dit een welkome verrassing.

Toen ik (Hans) de dag voor het inschepen mijn koffer ging brengen baarde de loopplank mij wel enige zorgen. Die was behoorlijk steil en wel breed genoeg voor een rolstoel, maar dan zonder fiets. Al snel was er de geruststelling door het aanwezige personeel. "Meneer maakt u zich geen zorgen. Wij zijn hier met zes personenauto's op het dek aangekomen, dan gaat die fiets zeker lukken!"

Comfortabel

Oké, top! Dus zijn wij zondag comfortabel op de fiets naar het schip in Vlaardingen gegaan om daar van onze vakantie te gaan genieten. Maandag na een rustige vaartocht zijn we aangekomen in het zonovergoten Amsterdam. De rolstoelfiets werd klaargezet en het tochtje door Amsterdam kon beginnen. Eerst maar eens achter het Centraal Station langsgefietst en daar een foto gemaakt. Want het blauwwitte bord 'gemeentegrens', wat op het foto-verlanglijstje stond, zou wel eens een uitdagende, drukke en lange fietstocht kunnen worden gezien het tijdstip waarop iedereen na zijn werkdag onderweg naar huis is.

Achter het Centraal Station heerste overigens ook een complete chaos; alle fietsers reden namelijk krikkras door elkaar, om zo snel mogelijk van het werk naar huis te komen. Maar geen onvertogen woord gehoord, ondanks dat wij best een verstoring in het gebruikelijke verkeersbeeld waren met een fiets die een metertje langer en breder is dan je zou verwachten. Na wat door de binnenstad te hebben gecrost kwamen we uit op de Dam.

Jongedame

En hoe leuk is het als je dan een aantal medevakantiegangers tegenkomt. Dus tijd voor een foto. Op de terugweg werden wij aangesproken door een meefietsende jongedame. Die was vol lof over de rolstoelfiets. Met enige uitleg dat de fiets van het verzorgingshuis in Schiedam was alwaar Bep woont, viel haar mond open van verbazing. Toch maar even uitgelegd dat wij in Amsterdam waren met een vakantieschip en niet vanuit Schiedam op de fiets kwamen.

Supermarkt

Kampen was de volgende stad die op het programma stond. Dit keer was de fiets goed zelfstandig op de wal te krijgen en dat kwam prima uit. Eerst even een boodschapje doen bij de lokale supermarkt. Die was snel gevonden met de fietsnavigatie op de telefoon. Maar terug werd een heel ander verhaal in Kampen met al zijn smalle steegjes, paaltjes, en gestalde fietsen. Uiteindelijk is het toch gelukt! Na een rondleiding met gids was de tijd nog te beperkt om uitgebreid te gaan fietsen dus met behulp van een paar Kampenaren net over de fietswielenbrug nog een fotolocatie gevonden die op het voornoemde verlanglijstje stond.

Loopbrug

Ook in Enkhuizen werd afgemeerd. Via een lange loopbrug kwam je van het schip aan de wal. Bij een rondrit door het stadje kwamen we weer bekenden van ons tegen wat resulteerde in grappige situaties. Verder viel het ons op dat we in Enkhuizen veelal in het Duits werden aangesproken over de geweldige uitvinding van de rolstoelfiets. "Schön, das haben wir in Deutschland nie gesehen." En dat wel meerdere keren tijdens ons korte bezoek aldaar.

Lastig

De laatste stad die we aandeden was Schoonhoven. Ondanks de eerdergenoemde zes personenauto's op het dek was het hier zeer lastig de rolstoelfiets op een veilige manier aan wal te krijgen daar de smalle steiger ook nog eens ver uit de kant lag. Dus hebben we ons bij de andere vakantiegangers gevoegd en hebben we lopend de stad verkend. Wat erg leuk was en zo ook zijn eigen voordelen weer had. Als we terugkijken op deze onvergetelijke vakantie is het meenemen van de rolstoelfiets voor ons wel een hele ferme kers geweest op die toch al heel grote slagroomtaart. We hebben met volle teugen genoten! Waarvoor onze dank.

Een bijzondere vrijwilliger

Door Annelies van Breukelen, redacteur Foto van het schaken door Coen Meeder, redactiefotograaf
Foto van de 'handbike-battle' door handbike-team de Rijndamracers

Het heeft even wat moeite gekost om dit artikel de titel te geven die passend is. Want eigenlijk vinden wij alle vrijwilligers bijzonder, omdat ze zich vrijblijvend inzetten voor de cliënten en bewoners van de Frankelandgroep.

Toch wil ik hier een vrijwilliger van Frankeland in het licht zetten, omdat hij naast zijn vrijwilligerswerk nóg een hele bijzondere missie heeft.

We hebben het hier over Marco Molenaar, 52 jaar, woonachtig in Schiedam, hij bestiert een eigen bedrijf in Rotterdam.

Het is 29 maart 2023 wanneer ik Marco voor het eerst spreek. Marco vertelt dat hij iedere vrijdagochtend als vrijwilliger te vinden is op afdeling LP0, waar hij schaakt met een van de bewoners. Dat doet hij met veel plezier. Hij ziet dat het de bewoner goed doet en langzamerhand krijgen ze steeds meer een band. Na het schaken vertrekt Marco altijd naar de fitnessruimte van Frankeland waar hij als vrijwilliger gebruik van mag maken. En daar werkt hij aan zijn missie.

Marco traint namelijk voor de Handbike-Battle, die op 22 juni zal gaan plaatsvinden. Waarom dit voor Marco een missie is, heeft alles te maken met zijn chronische ziekte. Marco heeft namelijk Multiple Sclerose (MS). Dit is een neurologische ziekte waardoor langzaam zijn spieren verlammen.

Marco vertelt: "Toen ik in 2008 de diagnose kreeg, ben ik eigenlijk bij de pakken neer gaan zitten en dat maakte geen leuker mens van mij. Gelukkig werd ik met hulp van Rijndam Revalidatie uit dit dal getrokken en heb ik ontdekt wat ik nog wel kan en ben ik fanatiek aan het sporten gegaan."

In 2019 heeft hij de Mont Ventoux beklommen in het kader van klimmen tegen MS, om op deze wijze de ziekte MS meer bekendheid te geven en geld in te zamelen voor onderzoek tegen de ziekte.

Om met één been waarvan een deel van de spieren niet meer werken een berg op te klimmen; daar moest wel heel veel training aan vooraf gaan. Dat was een flinke strijd waar Marco uiteindelijk steeds sterker van werd; niet alleen fysiek, maar hij voelde zich in alles weer een sterker mens. Toch wist hij dat dat lopen op den duur moeilijker zou worden. Hij had op de Mont Ventoux ook handbikers gezien. Dit zijn een soort fietsen waarbij de handen en natuurlijk ook de armen en de schouders het zware werk verrichten in plaats van de benen. Dat vond hij wel wat. En zo is het gekomen dat hij nu traint voor de Handbike-Battle.

Marco maakt deel uit van een team van zes handbikers, genaamd de Rijndamracers. Het team wordt gecoacht door het Rijndam Revalidatiecentrum. Zeven maanden lang trainen ze drie keer per week om uiteindelijk op 22 juni de Kaunertaler Gletscherstraße te beklimmen met de handbike. De Kaunertaler Gletscherstraße is een berg van ruim 3000 meter hoog. De route naar de finish is 21 kilometer en stijgt 1000 meter. De 'battle' gaat tussen dertien andere revalidatieteams en een aantal individuele deelnemers zonder team.

Stevige armen en schouderpijnen zijn hierin een must. Dus de extra momenten sporten in de fitnessruimte van Frankeland komen Marco goed van pas.

Het tweede gesprek met Marco vindt plaats op 29 juni. Natuurlijk ben ik erg benieuwd naar de afloop van Marco's battle! Voordat ik met Marco in gesprek ga kijk ik op de website van de battle naar de uitslagen. Achter de naam van Marco staat DNF. Zou dat echt betekenen "Did Not Finish"? Voor de zekerheid mail ik Marco hierover en helaas klopt mijn vermoeden. Marco schrijft terug dat hij in Oostenrijk tijdens de start op de berg een onfortuinlijk race-incident heeft gehad waardoor zijn linkerschouder flink is geblesseerd.

Wanneer ik hem spreek, zie ik een opgewekte man. Natuurlijk was de gebeurtenis bij de start een flinke

tegenvaller, maar hij is niet bij de pakken neer gaan zitten. Hij is ongelooflijk blij dat hij de trainingdagen mee heeft mogen maken op deze prachtige plek en dat hij de huidige wereldkampioen handbiker, Jetze Plat, heeft mogen ontmoeten die tijdens de training aan het team nog enkele adviezen heeft gegeven.

Op de dag van de wedstrijd was Marco bij de finish aanwezig om zijn ploeggenoten op te vangen en alle andere handbikers waar hij inmiddels een goede band mee heeft opgebouwd. Zo'n sportieve houding, terwijl hij diep in z'n hart toch wel echt teleurgesteld was, is buitengewoon. Marco vertelt mij dat iemand tegen hem zei: "Nu begrijp ik pas echt waar MS voor staat, namelijk Mental Strong." Met die woorden wil ik dit artikel graag afsluiten, want inderdaad, om zo met deze situatie om te gaan moet je mentaal sterk zijn.

Eindigt hier het verhaal Marco? Ik hoop het niet. Laten we met z'n allen duimen dat Marco volgend jaar wel de top gaat halen. Wordt – hopelijk – vervolgd!

Frankeland

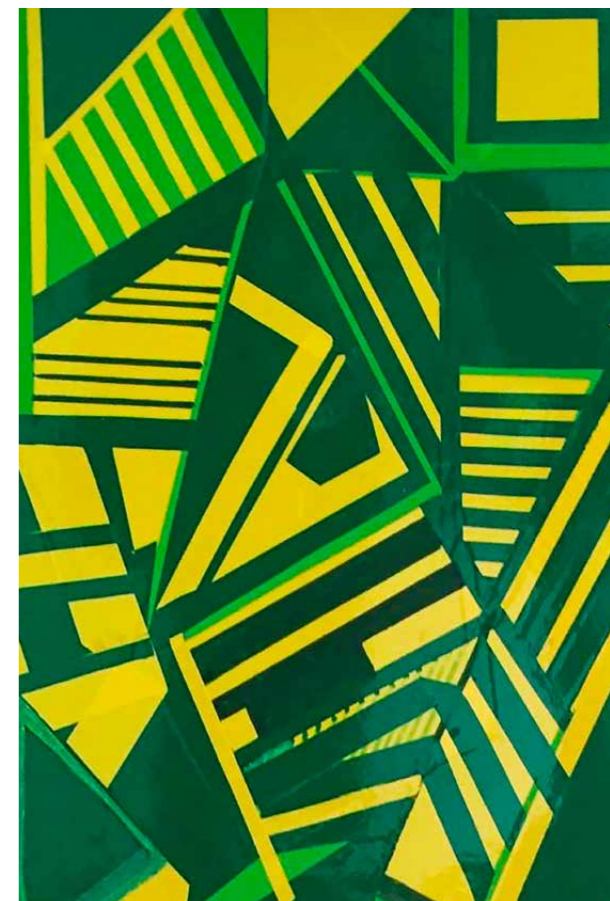
Wie Ellen de Leede
Wanneer 10 september - 1 november
Wat Meestal vervullen mensen en dieren de hoofdrol. Ellen schildert realistisch en verfijnd. Zij laat zich inspireren door haar reizen.

Jacobs Gasthuis Duo-tentoonstelling

Wie Wil Ladrak
Wanneer 1 september - 6 december
Wat Diverse abstracte en surrealistische werken.

Wie Mirjam van Heest
Wanneer 1 september - 6 december
Wat Verfijnde botanische potloodtekeningen.

Vaartland

Wie Jetty Meijerink (schoonzus van Jan) presenteert werk van Jan van Reeve (voormalig kunstenaar in Vlaardingen)
Wanneer 28 juli - 5 oktober
Wat Schilderijen en zeefdrukken, geïnspireerd door de Cobra- en dadabeweging.

Bestemming onbekend de oorlog van Willem van Otterloo

Door Caroline Nieuwendijk, onderzoeker Gemeentearchief Schiedam

Vrijdagochtend 10 november

Op vrijdag 10 november 1944 wil Willem van Otterloo, vader van drie kinderen en bijna 33 jaar, 's ochtends gaan werken. Als hij buiten staat, wordt hij door een Duitse soldaat weer naar binnen gestuurd. Even later wordt er een pamflet in de brievenbus gestopt waarin staat dat alle mannen van 17 tot 40 jaar in Duitsland moeten gaan werken. Rond twee uur staan alle mannen uit het Rozenburgerplein buiten. De Duitsers zetten ze bij elkaar in café Van Gerven. Wat later lopen ze samen in de stromende regen naar de Merwehaven in Rotterdam. Zonder dat de Nederlanders het weten, heeft Duitsland besloten om alle weerbare mannen uit het westen van het land weg te halen. De reden voor deze razzia is de Duitse angst dat ze bij een geallieerde aanval in Nederland door Nederlanders in de rug worden aangevallen. Bijkomend voordeel zijn de goedkope arbeidskrachten die in de (wapen)industrie kunnen worden ingezet.

Rijnaak

Willem stapte met circa 800 andere mannen aan boord van een van de rijnaaken in de Merwehaven. In verband met geallieerde vliegtuigen, vaart het schip pas in het donker weg. Niemand weet wat hun bestemming is. De volgende morgen moeten de mannen in Amsterdam om zeven uur de rijnaak uit en brengen de Duitsers hen naar een grote loods. Daar krijgen ze ieder een brood en een Edammer kaas om met z'n vijven te delen. Om twee uur krijgen ze ieder een liter goed gevulde erwtensoep. Om vier uur 's middags schepen ze weer in.

Willem is bankwerker bij de NSI (1935).

's Nachts steken ze het IJsselmeer over. Maandag 13 november arriveren de mannen in Kampen, daar marcheren ze naar een schoolgebouw. Onderweg werpen burgers en winkeliers van alles naar hen: etenswaren, sigaretten, lucifers en kaarsen. In de school wordt brood uitgedeeld en later krijgen ze wortelstampot. Ook brengen burgers nog meer eten, kleding en schoeisel naar de school. Jac de Groot wordt de kamerleider, met als belangrijkste taak alles eerlijk te verdelen. In de kamer slapen tachtig man.

Zwolle

De volgende dag moeten de mannen verhuizen naar een grote schuur van een kazerne. De ruimte is te klein: ze brengen als haringen in een ton de nacht door. Liggen gaat niet, dus maken ze muziek en houden ze voordrachten in plaats van te slapen. Op donderdag 16 november worden de mannen hardhandig de kazerne uitgejaagd. In de dichte motregen lopen ze in drieënhalve uur naar Zwolle, waar het kantoor van een koekjesfabriek hun nieuwe onderkomen wordt. Totdat de bezetter om vijf uur iedereen met het nodige schoppen en slaan op de trein zet. De trein gaat richting Groningen en dan naar de grens. Bij de grens staat de trein lang stil, als die weer begint te rijden, springen verschillende mannen de trein uit.

Zandtreintje

Om drie uur arriveren ze in Meppen (Duitsland), daar stappen ze uit om naar een zandtreintje twee kilometer verderop te lopen. Dit treintje heeft een kleine locomotief met circa 30 á 40 kleine wagons waarvan de zijpanelen van hekken zijn voorzien waar de mannen net overheen kunnen kijken. Ieder kwartier wordt de locomotief losgekoppeld om water te tanken. En dan begint het ook nog te regenen. Ineens stopt de trein. De eerste twee wagons zijn uit de rails gereden en hebben hun passagiers in de sloot gedropt. Gelukkig zijn er geen gewonden. Om zeven uur stopt de trein en moeten de mannen nog vier kilometer door de blubber lopen naar een kamp in Hesepe (boven Osnabrück).

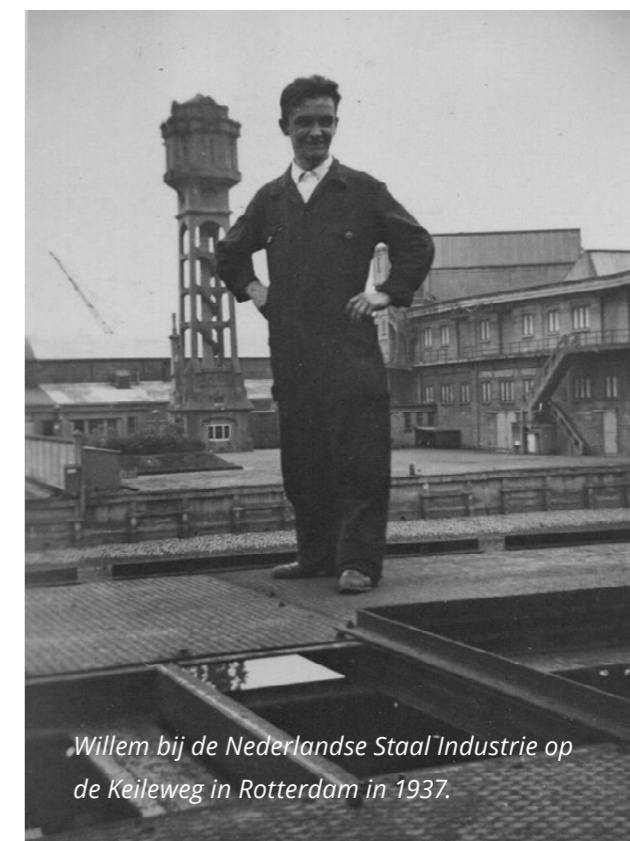
In dit kamp zitten al Russen, Polen en Fransen. Zij moeten snel een paar barakken ontruimen voor de arriverende Nederlanders. De volgende dag wordt de Nederlandse groep na het ontbijt geteld: 202 man in hun barak. Zaterdag is een rustdag maar vanaf zondag 19 november moet er gewerkt worden. Om zes uur opstaan en daarna twee uur lopen naar het werk dat bestaat uit het maken van tankvallen en loopgraven. De dwangarbeiders hebben het zwaar: ze krijgen weinig te eten en het is koud. Al snel wordt een aantal van hen ziek. Tot 1 december 1944 blijven de mannen in Hesepe. Dan marcheren de mannen

naar Bardel. Daar moeten ze takkenbossen en palen verplaatsen door deze twee tot drie uur lang op de rug mee te sjouwen. Dit is niet de laatste werkplek van Willem. Hij wordt een paar keer naar een andere plaats gebracht.

Bevrijding

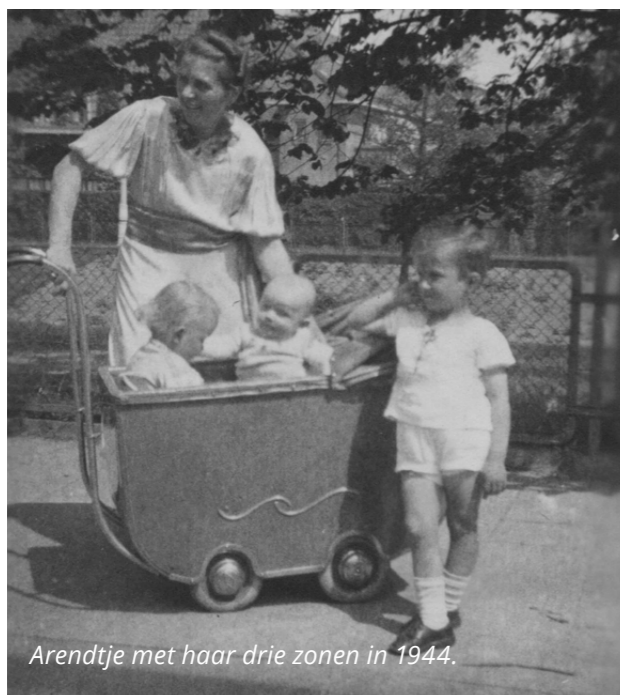
Half april verkeert Duitsland in chaos; het is duidelijk dat Duitsland de oorlog verliest. De dwangarbeiders worden vrijgelaten en mogen weer naar huis. Deze terugtochten verlopen moeizaam door vernielde infrastructuur en een tekort aan transportmiddelen. Vanaf 5 mei, het einde van de oorlog, hoeft ook Willem niet meer te werken. Hij pakt zijn spullen en begint aan zijn reis naar huis. Hij sluit zich aan bij een groep geparatrierden. Het eerste deel tot aan Bassum (onder Bremen) gaat over de weg, dan gaat de reis in goederenwagons verder tot aan Rheine.

Op 30 mei bereikt Willem de grens. Daar moet Willem een gesprek ondergaan over zijn politieke gezindheid. Ook wordt zijn Duitse geld afgenomen, hij krijgt hiervoor een kwitantie.

Willem bij de Nederlandse Staal Industrie op de Keileweg in Rotterdam in 1937.

Arendtje met haar drie zonen in 1944.

Tenslotte spuit men DDT onder zijn kleren, tegen het ongedierte. Op 5 juni komt hij weer thuis. Als hij met stadgenoot Herman Popering van de Koemarkt naar het Rozenburgerplein loopt wordt hij door verschillende mensen herkend en gelukgewenst.

Uniek

Het verhaal van Willem van Otterloo is uniek, maar staat voor het verhaal van heel veel mannen uit Schiedam of Rotterdam. Een paar duizend Schiedamse mannen liep naar de Merwehaven om per schip naar een (werk)plek in Duitsland te gaan. Bijna net zoveel mannen zijn per (goederen)trein naar Duitsland vertrokken. Ondanks dat de werkplekken verschillen, waren de omstandigheden overal slecht. In lawaaierige fabrieken werd geestdodend lopendbandwerk gedaan. Elders werd zwaar werk aan vliegvelden, spoorwegemplacements en verdedigingswerken in de winterse kou gedaan. Verschillen waren er ook in de betaling, de huisvesting, de behandeling door de Duitsers en het eten. Zo heeft iedere Schiedamse dwangarbeider zijn eigen verhaal vol ontberingen. Menig ex-dwangarbeider besluit na de oorlog dat het zijn verhaal is en blijft en dat hij er niet over wil praten.

Met dank aan Marius van Otterloo

De trouwdag van Arendtje Spitter en Willem van Otterloo op 23 mei 1939.

Oproep

Ik ben onderzoeker bij het Gemeentearchief Schiedam en doe onderzoek naar de razzia van 10 november 1944 in Schiedam.

Ik ben op zoek naar persoonlijke documenten zoals dagboeken, brieven, Duitse passen of papieren. Deze emotionele bezittingen hoeft u niet af te staan. We scannen ze zorgvuldig, zodat u ze zo snel mogelijk weer terugkrijgt.

U kunt telefonisch of per e-mail contact met mij opnemen, via 010-2191943 of c.nieuwendijk@schiedam.nl

Oud-bewoners of bezoekers van de Schiedamse wijk 'Nieuwsticht' opgelet

Door Matthijs Lokerse, hoofd welzijn

Nieuwsticht was een kleine woonwijk bij de Buitenhaven in Schiedam, die tussen 1854 en de jaren '70 heeft bestaan. Ten tijde van de bouw bestond de wijk uit hypermoderne arbeiderswoningen. Iets meer dan 100 jaar later werden ze echter gezien als ouderwets, want: veel te klein en slecht onderhouden.

Het Stedelijk Museum Schiedam zou graag meer te weten komen over deze wijk. Hoe was het om er te wonen? Wie kan zich de huisjes nog herinneren en zijn er nog foto's in fotoalbums die hun meer kunnen vertellen over het leven in deze wijk?

De maand oktober is namelijk de 'Maand van de Geschiedenis' en in Schiedam verzorgen verschillende partijen, waaronder het Stedelijk Museum Schiedam, een mooi activiteitenprogramma. Eén van de activiteiten dit jaar wordt een zogenoemde 'verhalentafel', over de voormalige Schiedamse buurt Nieuwsticht. Oftewel: een informele bijeenkomst, waarbij mensen herinneringen en verhalen over een bepaald onderwerp met elkaar delen.

Omdat het Stedelijk Museum Schiedam op zoek is naar verhalenvertellers op leeftijd, dacht men: 'Zou het niet leuk zijn om deze activiteit samen met de Frankelandgroep te organiseren?' Voor onze bewoners, maar het liefst ook voor andere Schiedammers die herinneringen of verhalen hebben aan deze bijzondere Schiedamse wijk.

Oproepje

Heeft u gewoond in deze wijk of heeft u hier een bijzonder verhaal of een mooie foto van/over? Kom (volledig vrijblijvend) langs tijdens de bijeenkomst op 16 oktober van 10.30 uur tot 12.00 uur in de Wintertuin van Frankeland.

Aanmelden voor de bijeenkomst is niet nodig, maar mocht u vooraf uw verhaal over de wijk Nieuwsticht al willen delen, dan kan dat per e-mail via Matthijs Lokerse, hoofd welzijn.

✉ m.lokerse@frankelandgroep.nl

Nieuwsticht Midden, rond 1950-1960. Fotograaf onbekend. Foto uit de collectie van Gemeentearchief Schiedam.

Het Varend Corso

Door Elly Kramer, redacteur Foto's John Kramer

Op vrijdag 23 juni kwam het Varend Corso weer naar Vlaardingen, voor alweer de vierentwintigste editie van dit geweldige evenement.

Met tweeëntwintig rolstoelen ging Vaartland op weg naar de Vlaardingse Vaart en ook in het busje zaten zeven bewoners. De weergoden waren ons gelukkig goed gezind. Het was een warme zonnige dag.

Wij hadden weer een heel mooi plekje bij watersportvereniging Callenburgh. Daar zijn we al jarenlang van harte welkom. Het thema was dit jaar 'On stage', oftewel: 'Op het podium'. De 46 boten kwamen vanaf 17.00 uur langs varen. Ze waren fraai aangekleed met - hoe kan het ook anders - heel veel bloemen.

We zagen Aladdin voorbijkomen, regenboogzonnetjes, Pippi Langkous, de Dia de los muertos, Bondgirls en Soldaat van Oranje. Veel deelnemers speelden live muziek en zongen en dansten op de

boten in hun mooie gewaden. Anderen zorgden weer voor een aparte sensatie zoals Spuit 11, een heuse brandweerboot die water spoot. Ook waren er op een aantal boten shantykoren aanwezig en zagen en hoorden we ook een boot met The Beatles.

De eerste prijs was dit jaar voor Tomorrowland uit Honselersdijk, de tweede prijs ging naar het Onder Water Theater uit De Lier. Ook konden wij ons hart weer ophalen bij het zien van de knalroze Barbieboot uit Wateringen. Zij wonnen de derde prijs.

De inwendige mens werd niet vergeten in de vorm van een broodje, een krentenbol en een banaan zodat we geen knorrende magen hadden tijdens het kijken.

Natuurlijk was er ook genoeg water en voor de lekkere trek was er ook nog eens een heerlijke koek.

Onze bewoners smeerden we in met zonnecrème zodat ze niet zouden verbranden. We zaten dan wel onder de bomen, maar de zon scheen toch wel in onze nek.

Aan alles komt een eind, dus ook aan deze avond. Tja, en toen moesten we nog even drie kwartier terugwandelen, er waren zelfs een paar bewoners die met een rollator meeliepen. Geweldig!

Jacobs Gasthuis naar Rockanje

Door Kristy de Gier, activiteitenbegeleider

In mei ging de eerste groep van het Jacobs Gasthuis naar Rockanje voor een heerlijk dagje vakantie. In juni volgde de tweede groep bewoners die hiervan kon genieten.

Verschillende enthousiaste bewoners stonden 's morgens al klaar om de bus in te gaan en de busrit alleen was al een feestje op zich. Aangekomen bij de mooie 'Villa de Pastorie' ging de dag verder met een lekker gebakje van de bakker om de hoek.

Tussen de middag aten we een boterham met een gebakken ei. Dat was voor veel bewoners lang geleden. 's Avonds aten we de gehaktballen die vrijwilligsters Joke en Annie maakten en... die maakten de dag compleet. Al jaren werd hierover gesproken en ook nu was de groep weer enthousiast over het eten. Ook de mooi gedekte tafel speelde in de beleving een grote rol.

Het was prachtig weer en de bewoners konden lekker buiten zitten, de gezellige zonnehoedjes ontbraken hierbij niet. We zijn ook nog even gaan winkelen bij de Hema, Plusmarkt en bij een ouderwets kaaswinkeltje. De dames genoten van het winkelen want dat lukt hen tenslotte niet elke dag meer. Een van de dames kocht een mooie zonnehoed en ook een lekker stuk kaas mocht niet ontbreken. Zo nam iedereen op zijn of haar eigen manier een mooie herinnering mee naar huis.

Visite, visite, een huis vol visite!

Tekst en foto's door Annelies van Breukelen, redacteur

U kent het liedje vast wel van Lenny Kuhr, en zij eindigde haar couplet met: "...dat was in mijn dromen vannacht". Maar op de visiteclub van Harg-Spaland wordt er alleen maar gedagdroomd en vooral veel gekletst met elkaar.

Als u in Groenzicht, Meerzicht of in De Suite van Harg-Spaland woont dan heeft u vast in het programmaoverzicht gelezen dat er iedere woensdagochtend van 10.00 uur tot 12.00 uur visiteclub is in de Suite nr. 5. En misschien heeft u getwijfeld of de visiteclub wel iets voor u zou zijn.

Om uw twijfel weg te nemen ben ik alvast een voorproefje voor u gaan nemen.

De visiteclub wordt al zo'n vijf jaar verzorgd door de vrijwilligers Ria en Anneke. Eerst deden ze dit in een ruimte binnen Harg-Spaland, maar sinds een paar

jaar hebben ze een prachtige ruimte in De Suite. De bezoekers van de visiteclub hoeven er dus niet ver voor te lopen. En als Ria of Anneke het weet zijn ze ook bereid om een bezoeker op te halen met de rolstoel.

Op de dag dat ik bij de visiteclub aanwezig ben komen acht bezoekers langs, variërend in de leeftijd van 76 tot 92 jaar. En het kletsen begint gelijk al. Maar ik zie ook stille bezoekers, misschien hebben zij ook wel iets te vertellen maar ze komen er eigenlijk niet echt tussen.

Daar hebben de vrijwilligers iets op gevonden. Wanneer de koffie voor iedereen is ingeschonken en de koek is opgedeeld haalt Ria de 'kletsplot' erbij. Dit is een pot vol met kaartjes waar een vraag op staat. De vrijwilligers vertellen dat die kaarten echt helpen om het gesprek eens een andere wending te geven en iedereen aan het woord te laten komen en ook wat andere dingen van elkaar te horen.

Zo kwam er de vraag langs: "Welke geur herinnert u aan u kindertijd?". De een noemde 4711, de ander de geur van gekookte suikerbieten tijdens de oorlog, de volgende herinnerde zich de geur van stoofpeertjes, maar de meesten hadden toch vooral de herinnering aan bloemengeuren als lavendel, jasmijn en de lelietjes-van-dalen.

De volgende vraag was: "Welke beroemdheid heeft u wel eens ontmoet?". Een bezoeker kon met trots vertellen dat ze ooit koffie heeft mogen aanbieden

aan de toenmalige koningin Beatrix en dat de koningin blij was met deze warme koffie omdat ze verkleumd was van de kou. En een andere bezoeker vertelde vol trots dat het bezoek van burgemeester Lamers echt indruk op haar heeft gemaakt toen hij langskwam voor haar 65-jarig huwelijk.

En zo kwam van het ene gesprek het ander. Opeens hadden we het over de Lijnbaan, met Wimpie op de hoek, en Ruteck's als swingende lunchroom.

"Waar zijn de mannen?" vroeg ik uiteindelijk. Een tafel vol met vrouwen is gezellig maar het verbaasde mij dat er geen mannen naar de visiteclub kwamen. Deze vraag was snel weerlegd, want tijdens de visiteclub is er ook een andere activiteit gaande: de mannensoos. En zo kan een ieder kiezen wat bij hem of haar past.

Inmiddels was het 11.30 uur geworden. Iedereen had een tweede kopje koffie of thee gehad dus werd het tijd om af te ruimen. Een bezoeker was zo hulpvaardig om mee te helpen met de vaat, een andere bezoeker ging alvast naar huis en met de rest werd nog gezellig nagekletst.

Mijn indruk is dat de visiteclub ervoor zorgt dat iedereen die dat wil even fijn onder de mensen kan zijn. Het geeft een saamhorigheidsgevoel en die band zorgt ervoor dat een ieder zich betrokken voelt bij elkaar. U zult het misschien niet geloven maar de oudste van de groep is nog het meest actief. Zij doet boodschappen voor anderen en gaat ook geregeld bij anderen op bezoek als dat gewenst is.

Dus mocht u volgende week woensdag zin hebben om naar de visiteclub te gaan, dan bent u van harte welkom. U hoeft zich er niet speciaal voor aan te melden. De koffie staat ook voor u klaar.

Probeer het gerust eens uit!

De muzikale duizendpoot van Harg-Spaland

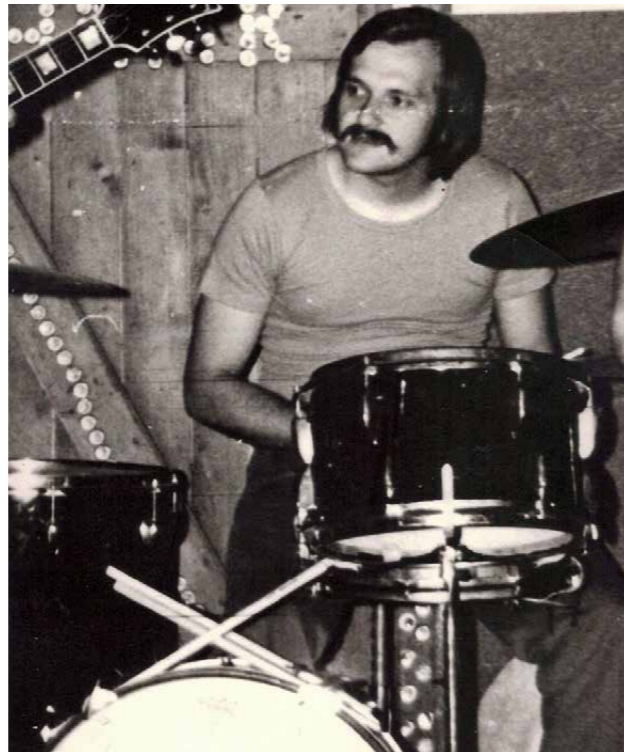
Door Annelies van Breukelen, redacteur
Foto's Coen Meeder, redactiefotograaf

Als u bij Harg-Spaland vrijwilliger Sjaak Pappers tegenkomt dan weet u dat er meestal iets te doen is met muziek. Muziek zit bij Sjaak in zijn bloed. In zijn jeugd heeft hij in verschillende bandjes gespeeld als drummer. Misschien kent u die bandjes nog, zoals Puin66, Shape of Thinks en de Omnibus. Sjaak deed dit met veel plezier maar op den duur was het niet meer te combineren met zijn werk.

Hij had een goede baan die hij graag wilde behouden, ook al was hij daar 60 uur per week mee bezig.

En met vier optredens per week met z'n band was dat niet meer vol te houden. Maar helemaal de muziek vaarwel zeggen, dat kon hij niet. En zo veranderde hij van drummer naar DJ en was hij actief op feestjes van allerlei verenigingen.

Zo'n tien jaar geleden mocht Sjaak met vervroegd pensioen. Met zoveel vrije tijd had hij alle mogelijkheden om nog meer met muziek te gaan doen. Hij klopte bij de Frankelandgroep aan en heeft zich in eerste instantie binnen Harg-Spaland, maar later

ook Frankelandgroep breed, ontpopt tot een muzikale duizendpoot. Want een ding wist Sjaak zeker: muziek is goed voor de hersenen. Daarvoor hoefde hij het boek 'Singing in the brain', geschreven door prof. dr. Eric Scherder, niet te lezen.

Sjaak heeft met eigen ogen gezien hoe mensen een lach op hun gezicht krijgen, gaan meebewegen en -zingen op muziek. Daarom zoekt Sjaak steeds weer naar andere mogelijkheden binnen Harg-spaland. Hij organiseert de muziekbingo, de meezingconcerten, geeft advies bij het inhuren van artiesten en heeft een speciaal muziekprogramma samengesteld waarbij hij met tien bewoners met dementie herinneringen ophaalt die door de muziek naar boven komen. Bewoners die eigenlijk niet meer zo spraakzaam zijn omdat hun geheugen daarin tekortschiet, worden door de muziek soms weer 'wakker gekust'. Als Sjaak dat ziet, dan weet hij waar hij het voor doet.

We hopen dat Sjaak dit nog lang kan blijven doen. En als u een voorstel heeft voor nog meer andere muziekactiviteiten klop dan gerust bij Sjaak aan. Hij staat altijd open voor nieuwe ideeën.

Op naar het strand!

Door Anne van Leeuwen, afdelingshoofd dagbesteding en Edwin Vollebregt, Nationale-Nederlanden

Op maandag 12 juni hebben zeven cliënten van de dagbehandeling een heerlijk uitstapje gemaakt naar Hoek van Holland op initiatief van medewerkers van Nationale-Nederlanden.

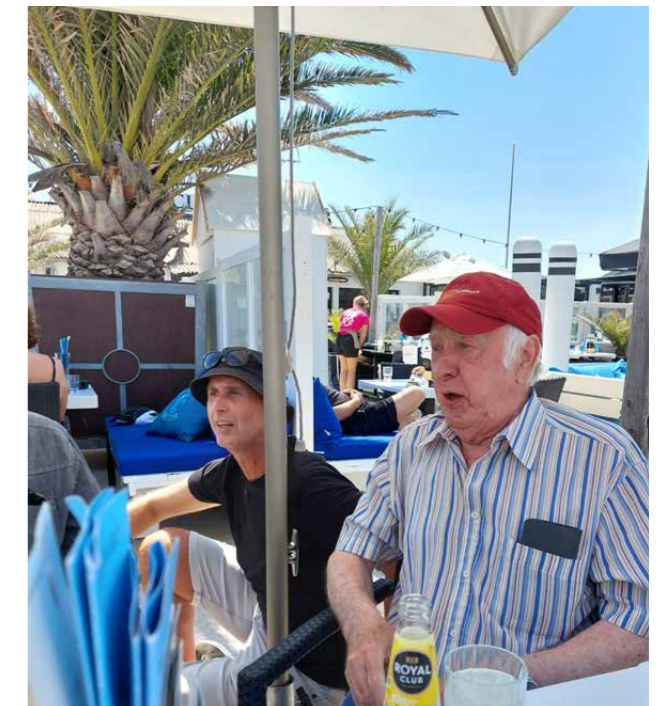
Medewerkers van Nationale-Nederlanden hadden namelijk de mogelijkheid om een activiteit te organiseren in het kader van maatschappelijke betrokkenheid. Binnen het team werd er gebrainstormd en werd besloten dat dit een activiteit zou moeten worden met mensen die aan de ziekte van Parkinson lijden, omdat een van de teamleden dit dagelijks van dichtbij meemaakt.

Er gingen acht medewerkers van hen mee om van dit uitstapje een geweldige dag te maken en twee verzorgenden IG om te assisteren. Het was schitterend strandweer en na een kleine wandeling werden we getrakteerd op eten en drinken op een terrasje aan het strand van Hoek van Holland. Het strand waar sommige cliënten al zeer lange tijd niet meer waren geweest.

De cliënten genoten er zichtbaar van en houden mooie herinneringen over aan deze heerlijke dag.

Wij willen dan ook Nationale-Nederlanden en de medewerkers bedanken voor dit prachtige initiatief.

Eten en drinken bij de Frankelandgroep

Bij alle locaties van de Frankelandgroep kunt u genieten van het 'High Five-diner', een exclusief viergangendiner.

High Five-diner

(Twee)maandelijks bieden wij u bij al onze locaties een heerlijk menu van hoge kwaliteit aan. Iedereen is welkom. U dient zich wel van tevoren bij de horeca/keuken van de locatie aan te melden. Tijdens deze culinaire avonden serveren wij u, onder begeleiding van livemuziek, een smakelijk viergangendiner met een kopje koffie of thee toe. Overige dranken zijn niet bij de prijs inbegrepen.

Hiernaast vindt u een overzicht van de data van de culinaire avonden per locatie. De inloop is vanaf 16.45 uur.

Kosten per persoon voor een High Five-diner:

- bewoners en broodmaaltijd/warme-maaltijdabonementhouders: € 17,-
- huurders en overige prijsgereduceerden: € 24,-
- overige bezoekers: € 32,-

Ook gasten met speciale dieetwensen of een voedsel-allergie kunnen heerlijk eten bij ons.

U kunt vooraf, bij uw reservering, kenbaar maken waarmee wij rekening moeten houden.

Locatie	Data
Frankeland	Vrijdag 8 september Vrijdag 13 oktober Vrijdag 10 november Vrijdag 8 december
Harg-Spaland	Vrijdag 25 augustus Vrijdag 27 oktober
Jacobs Gasthuis	Zaterdag 14 oktober Zaterdag 9 december
Schiewaegh	Zaterdag 7 oktober Zaterdag 2 december
Vaartland	Dinsdag 22 augustus Dinsdag 24 oktober Dinsdag 19 december

augustus

Amuse

Mousseline van pastinaak en tuinboontjes met een black tiger garnaal

Voorgerecht

Filodeegbuideltje met zalm en prei en kappertjesmayonaise

Hoofdgerecht

Kalfsmedaillon met whiskeyjus, gebakken krieltjes, spinazietaart en een groene salade

Nagerecht

Chocoladehazelnootsoufflé

oktober

Amuse

Wildbitterbal met een mosterd-venkelsaus

Voorgerecht

Wortel-pastinaaksoep met room

Hoofdgerecht

Parelhoenrollade gevuld met een wildfarce en tutti-frutti-portsaus, haricots verts met spek en gebakken oesterzwammetjes en aardappelgratin

Dessert

Worteltaart met bloedsinaasappelijs en slagroom

Smulmiddagen

In alle locaties van de Frankelandgroep worden ‘Smulmiddagen’ georganiseerd. De ‘Smulmiddagen’ laten zich het best omschrijven als een ‘heerlijk tussendoortje in de middag’.

De data van de ‘Smulmiddagen’ worden op alle locaties ruim van tevoren via posters aangekondigd. Het onderstaande overzicht geeft alvast een idee van wat er iedere maand geserveerd zal worden.

Kosten voor de ‘Smulmiddag’:

- bewoners: gratis
- huurders (met of zonder broodmaaltijd / warme maaltijd abonnement) en overige prijsgereduceerden: € 4,50
- overige bezoekers : € 7,50

Hopelijk mogen de locaties u binnenkort verwelkomen!

Maand	Wat valt er te smullen?
September	Mosselen
Oktober	Bittergarnituur met warme en koude hapjes
November	Warme appelstrudel met saus

De penvriendin

Door mevrouw Van de Moezel, bewoonster en Rob Besseling, redacteur

Anoniem

Er was eens een basisschool waarvan een klas leerlingen medio december vorig jaar een heleboel kaarten naar Schiewaegh stuurde. Op een aantal daarvan stonden de gegevens van de jonge maker van de kaart, de andere kaartenschrijvers bleven anoniem. Soms stuurde de scholier een foto van zichzelf mee. Het was de bedoeling dat deze kerstberichten zouden worden uitgedeeld onder de bewoners. En dat gebeurde ook.

Contact

Mevrouw Van de Moezel is bewoonster van Schiewaegh. Zij kreeg zo'n leuke kaart en die was niet anoniem verstuurd. De maakster had er, naast haar persoonlijke gegevens, ook een belangwekkende opmerking bij geplaatst. Zij had er ook opgezet: 'Ik heb een vraag: heeft u een hobby?' 'En die heb ik. Mijn hobby is namelijk kaarten maken,' zegt mevrouw Van de Moezel.

De ogen van mevrouw glanzen als ze vertelt. Een brede lach siert haar gezicht. Begrijpelijk. Het lijkt wel het begin van een spannende geschiedenis. Het prikkelt de nieuwsgierigheid. Het roept een heleboel vragen op. Het is kennelijk niet de bedoeling dat het blijft bij het ontvangen van een kerstwens...

Toets

"Ik ging in op de uitnodiging. Ik schreef het Schiedamse meisje terug en deed er een foto van mijzelf bij. Ze schreef toen dat ze twaalf jaar was, in groep acht zat en dat ze de Cito-toets zou gaan doen. En ik kreeg een foto van haar."

Ik zie dat mevrouw Van de Moezel geniet van dit leuke verhaal. "Ik heb zelf drie zoons. Ik heb ze verteld wat er is gebeurd en ze vinden het alle drie erg leuk. Ze schrijven met een heel mooi handschrift."

Als ik haar vraag wat ze vindt van wat de leerlingen van de school hebben gedaan, veert mevrouw Van de Moezel op. "Ik stel het heel erg op prijs dat kinderen bereid zijn om zoiets voor ouderen te doen. Ik ben daar heel dankbaar voor."

Ontmoeting

Inmiddels zijn de penvriendinnen zo met elkaar vertrouwd geraakt dat een ontmoeting tot de mogelijkheden is gaan behoren. De jongste van de dames moet eerst nog verhuizen. "We merken weinig van ons grote leeftijdsverschil en ook het feit dat ze in een andere cultuur is opgevoed, is geen belemmering. Op de creatieve club in Schiewaegh maak ik allerlei mooie dingen en die stuur ik haar regelmatig toe," vertelt mevrouw Van de Moezel. "En ik krijg leuke brieven terug, waarin ze vertelt waar ze mee bezig is en vaak doet ze er dan ook een tekening bij."

Roofvogelshow

Door Sandra Verbrugge, activiteitenbegeleider Foto's Marielle Nuis, activiteitenbegeleider

Op donderdagmiddag 15 juni was er op de parkeerplaats bij Frankeland een roofvogelshow. Het was een warme dag, maar er was genoeg te drinken en een ijsje voor iedereen die aanwezig was.

De opkomst was groot en met inzet van de vrijwilligers konden er veel bewoners opgehaald worden om hierbij aanwezig te zijn.

De show werd verzorgd door de Roofvogelboerderij uit Berkel en Rodenrijs.

De valkenier kon er veel over vertellen en liet de vogels ook langs de bewoners vliegen waardoor ze goed te zien waren. Er kwamen ook veel vragen vanuit het publiek, waaronder ook enkele bewoners uit het Jacobs Gasthuis. Men genoot met volle teugen van de indrukwekkende Amerikaanse zeearend, de woestijnhavik, de jonge oehoe en een kleiner soort uil.

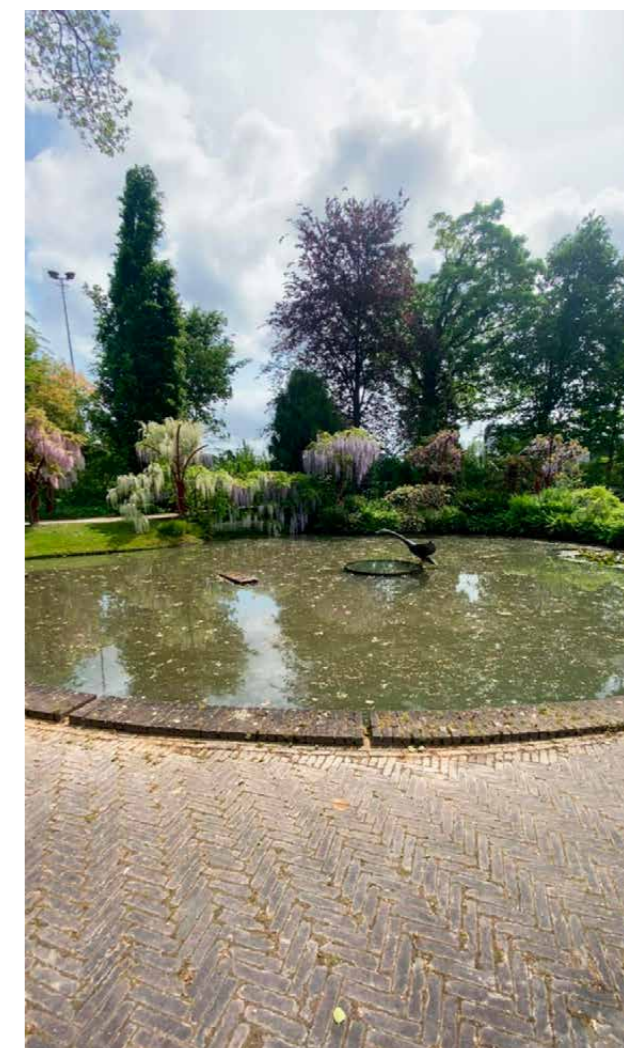

Uitje naar Trompenburg tuinen & Arboretum

Door Esmeralda de Man, gastvrouw

Afdeling 4 van Frankeland is eind mei en begin juni met twee groepen naar de botanische tuin in Rotterdam geweest. We hadden prachtig weer. Alles stond in bloei, het was schitterend. We hebben daar ook gezellig zitten lunchen.

We hadden veel begeleiding van mantelzorgers en vrijwilligers, die willen we ook langs deze weg bedanken voor hun inzet. De bewoners vonden het geweldig en gaven aan dat ze er volgend jaar weer naartoe willen.

Barbecue in de binnentuin

Door Kristy de Gier, activiteitenbegeleider

Donderdag 22 juni vond een zomerse barbecue plaats, speciaal voor de bewoners van het Jacobs Gasthuis en de DrieLanen.

Ik hou al een aantal dagen het weerbericht in de gaten want na warme dagen, zo rond de 30 graden, komt in Nederland natuurlijk het moment van regen. En laten ze dat nou precies voorspellen op de dag van onze barbecue. De dag ervoor... droog en zonnig. De dag na de barbecue, drie maal raden... droog en zonnig. Maar, de dag van de barbecue wordt flinke regen voorspeld. Gelukkig zien we het tijdstip steeds verspringen, de regen lijkt pas aan het einde van de middag te gaan vallen. We besluiten de barbecue door te laten gaan in onze binnentuin.

Vanaf de vroege ochtend wordt er flink opgebouwd. Een grote partytent mag niet ontbreken en zorgt direct voor een gezellig sfeer. Net als alle tafels, stoelen en kraampjes die de tuin opvullen. Een mooie samenwerking tussen verschillende disciplines. Na even doorwerken werpt deze samen-

werking haar vruchten af en worden de bewoners ontvangen in de mooie binnentuin geheel in tropische sferen, inclusief feestelijke slingers. Het ziet er prachtig uit en ook het eten is heerlijk én prachtig. Ja, u leest het goed, prachtig eten. Er staan meerdere schalen met diverse salades en verschillende soorten taart en ijs als desserts. Hierbij ontbreekt zelfs het kaasplankje niet. De kok staat achter de barbecue en de bewoners kunnen kiezen uit vele soorten vlees.

Deze middag ontbreekt het aan werkelijk niets – het blijft nog droog ook! Er is een gezellig sfeer, het eten is heerlijk, er is zelfs een muzikant aanwezig die met zijn gitaar en zang een mooi aanvulling is op de sfeer. Onze collega's konden het dan ook niet laten om even een stukje mee te spelen, te zingen en te dansen. Een heerlijke dag en héél belangrijk: het bleef droog!

Liefde is...

...anderen blij maken met zelfgemaakte creaties

Door Carien Kemink, redacteur Foto's Coen Meeder, redactiefotograaf

Teuntje van den Anker-Stijsiger, de vrouw met gouden handjes. Dat weet ze uiteraard nog niet, wanneer ze 80 jaar geleden wordt geboren in Leerdam. Een van zeven kinderen, dus echt opvallen doe je dan niet. Toch blijkt op de kleuterschool al, dat Teuntje bijzonder vaardig is met haar handen. Ze hoeft iets maar één keer te zien, en haar handjes maken het na.

Op de lagere school mag Teuntje de juf steevast helpen, wanneer ze de elektrische naaimachine leren bedienen, zo'n originele Singer met voetpedaal. Juf is met die hulp maar wát blij. De liefde voor handvaardigheid zit er dan al in.

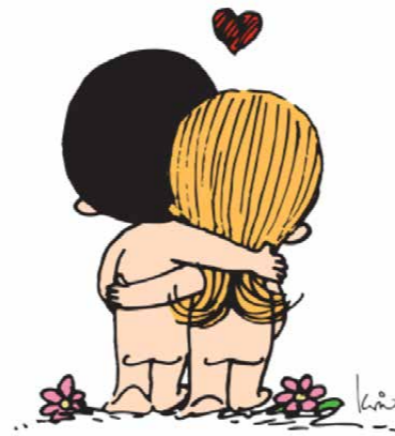
Ook op de huishoudschool is ze een goede leerling. Haken, breien, naaien, borduren, wat haar ogen zien, maken haar handen. Na de huishoudschool gaat Teuntje werken in diverse dienstjes als hulp in de huishouding, maar haar ouders zien al snel in, dat Teun naar een echt naai-atelier moet, waar ze zich beter kan ontwikkelen in dat waar ze zo goed in is. Thuis heeft ze dan al de beschikking over een naaimachine en al gauw weet iedereen haar te vinden voor kleine, maar ook grote klussen.

In 1968 trouwt ze met Ton van den Anker en, zoals gebruikelijk in die tijd, stopt ze met werken. Maar naast het huishouden en het opvoeden van hun

dochter houdt ze genoeg tijd over om achter de naaimachine te kruipen, of ander handwerk te verrichten. Ze tekent veel patronen na, maar verzint ze ook zelf. Ook knippen, spelden en raderen vindt ze makkelijk. Dikke winterjassen maken is haar grootste passie. Wel op een speciale naaimachine, want die dikke stof vereist meer krachtwerk.

Gelukkig beschikt Teuntje over een goed stel ogen; want dát is wel een vereiste. Helaas krijgt ze de laatste jaren steeds meer last van artrose en reuma. Dat maakt dat ze haar werk doseert, op tijd stopt om haar gewrichten weer rust te geven.

Ze woont sinds een jaar in Harg-Spaland, en iedereen kent Teuntje van den Anker. Momenteel brei ze vesten voor medebewoners, ze heeft er twee af en er liggen nog zeven 'bestellingen' te wachten. De betreffende bewoner zoekt zelf een kleur uit, Teun bestelt de wol en gaat aan de slag. Ze doet het zó graag, de mensen reageren zo dankbaar. Het personeel kreeg dat in de gaten en sinds kort beschikt Teun weer over een naaimachine, aangeschaft door Harg-Spaland. Ze had bij de verhuizing naar Harg-Spaland haar oude machine aan haar dochter gegeven, maar miste hem eigenlijk toch wel. Stilzitten kan ze toch niet, dus ze kan weer heerlijk aan de slag. Wanneer ze tenminste niet breit, of haakt, of borduurt, of met patchwork bezig is.

Wát ik ook aanwijs in haar kamer... "Dat heb ik ook gemaakt," is steevast haar antwoord. Pluchen apen, beren, tijgers overal op de bank en op de grond, borduursels aan de muur met hele kleine kruissteekjes evenals patchwork. Het is net een museum.

Teuntje van den Anker is een gelukkig mens. Ze benadrukt een paar keer dat ze zo blij wordt van

die tevreden 'klantjes'. Dáár doet ze het voor. En het is toch wat, wanneer je kunt zeggen: "Ik draag een echte 'Van den Anker'" of: "Ik heb een echte 'Van den Anker' aan de muur."

Ik neem aan dat het overbodig is om te vermelden dat de trui die ze draagt op de foto ook een eigen creatie is.

City walk

'Het geheim van Schiedam 2023'

Door Linda van Hassel-Roosloot en Sandra Verbrugge-van Vliet, activiteitenbegeleiders

In samenwerking met Bep&Tilly (oftewel: theatermakers Marije Lissenberg en Judy van Dijk) werd er afgelopen mei ter gelegenheid van het IDDF, het International Dutch Distillers Festival, een City walk georganiseerd waarbij locatie Frankeland ook een van de tussenstops was. Hier konden de deelnemers iets lekkers en iets te drinken krijgen.

Frankeland deed met twee groepen bewoners onder begeleiding van vrijwilligers mee aan deze bijzondere stadswandeling. De kinderen van de buitenschoolse opvang liepen ook mee met de bewoners van Frankeland.

Er werden in Schiedam zeven plekken bezocht, waaronder Museummolen De Walvisch, het Stedelijk Museum Schiedam en de Bibliotheek in de Korenbeurs. Bij elke locatie kregen de deelnemers een uitleg door een gids die aan de groep was gekoppeld.

We hadden prachtig weer en de bewoners hebben, mede dankzij de inzet van alle vrijwilligers, enorm genoten.

Een kind doet je hart smelten

Door Annelies van Breukelen, redacteur en Gino de Lange, coördinator welzijn

Binnen Harg-Spaland is er een samenwerking met kinderopvang Bellefleur. Als ik op Google Maps kijk, zie ik dat de kinderopvang slechts drie minuten lopen verwijderd is van Harg-Spaland.

Misschien doen de kleine kindervoetjes er iets langer over maar het geeft wel aan dat Bellefleur en Harg-Spaland bijna buren zijn.

Dit burenccontact heeft geresulteerd in een samenwerking, die er als volgt uit ziet: eens per twee weken op de donderdagochtend bezoeken vier tot zes peuters afdeling 2 van Harg-Spaland. Activiteitenbegeleider Martijn Peeters bedenkt iedere keer een activiteit die voor jong en oud aantrekkelijk is. Dat kan zijn tekenen, kleuren, voorlezen of zingen. Voor de bewoners van afdeling 2 is dit erg comfortabel. Ze vinden het heerlijk en hun zorgzame rol naar de kleintjes toe gaat als vanzelf.

Sociaal geriater Anneke van der Plaats heeft veelvuldig onderzoek gedaan naar het effect van peuters op cliënten met dementie. Daaruit is gebleken dat kinderen tot 5 jaar de wereld beleven vanuit het 'onderbrein'. Het onderbrein noemt Anneke van der Plaats het emotionele brein waar

vanuit spontaan gedrag voortkomt. Bij mensen met dementie is het onderbrein nog het meest actief en dat zorgt ervoor dat de bewoners van afdeling 2 zo prettig contact kunnen maken met de peuters.

Ook afdeling 3 staat inmiddels op de lijst om peuters te mogen ontvangen. Harg-Spaland is dan ook erg blij met deze samenwerking.

Wilt u meer lezen over de theorie van Anneke van der Plaats? Bekijk u dan deze video door middel van het scannen van de QR-code.

Op bezoek bij de opa's en oma's

Door Carline Verkade, activiteitenbegeleider

Iedere week is er een feestje gaande binnen Frankeland. Een klein kinderfeestje, welteverstaan. Op dinsdagmorgen worden bewoners van verschillende afdelingen naar de clubruimte gebracht en voorzien van een kopje koffie. Sommige bewoners zijn een beetje in de war, een beetje moe of een beetje gespannen. Ik vertel dat de peuterclub komt. "Oja, leuk," krijg ik als reactie. Niet veel later horen we kleine voetstapjes trippelen op de gang.

Vele 'ach kijk nou's,' van collega's en andere bewoners die zij tegenkomen, klinken door de lange gang. Dan verschijnen er zes peutertjes in de deuropening en breekt er een gigantisch grote lach door bij de 'opa's en oma's'. "Joh, komen die voor ons?"

Ietwat verlegen stappen de peutertjes van kinderdagverblijf Mundo binnen. Het is ook niet niks, als je door meerdere 'opa's en oma's' wordt aangestaard. Naast iedere bewoner komt een peuter te zitten. "Mag ik ze een koekje geven?" wordt er gevraagd door een bewoonster. De ruimte wordt gevuld met een zoete geur van limonade en een 'oma' gaat rond met de koekjestrommel. Er worden gesprekjes gevoerd. "Hoe heet jij?" met als antwoord: "Zeg jij maar oma Coby."

De ene week maken we kleurplaten, een andere week mooie knutselwerkjes. We spelen spelletjes, zingen samen liedjes of gaan met z'n allen naar het park. Altijd eindigen we weer met hetzelfde afscheidsliedje en worden de peuters weer uitgezwaaid. "Tot de volgende keer!"

Het is een uurtje van geluk. Voor de peuters, want zij worden vertroeteld door de opa's en oma's. Maar zeker ook voor de bewoners, want zij mogen weer even jong zijn en een kinderfeestje vieren. En wie kan dat nou nog zeggen op 95-jarige leeftijd.

ZorgkaartNederland in beeld

Door Vivian Bouman, coördinator kwaliteit

De Frankelandgroep krijgt regelmatig via ZorgkaartNederland.nl waarderingen binnen van bewoners, familieleden en cliënten uit de thuishouding. ZorgkaartNederland is de grootste ervaringssite voor de gezondheidszorg waar mensen hun ervaringen met de zorg met anderen kunnen delen.

Belangstellenden kunnen zich, op basis van deze waarderingen, oriënteren op bijvoorbeeld een hulpverlener of zorginstelling en daarmee een keuze maken. We zijn blij met deze waarderingen en houden u graag per kwartaal op de hoogte van de 'cijfers'.

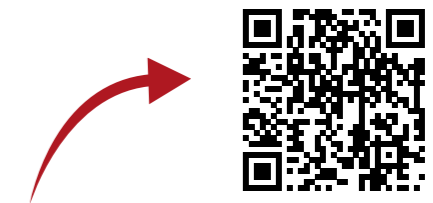
Waarderingen tweede kwartaal 2023

	Aantal waarderingen	Gemiddeld cijfer tweede kwartaal 2023	Gemiddeld cijfer sinds 2020
Frankeland	8	9,4	9,1
Harg-Spaland	8	9,2	9,1
Jacobs Gasthuis	3	9,3	9,3
Schiewaegh	9	9,5	8,7
Vaartland	8	9,4	9,5
Thuiszorg Ouderen Frankelandgroep	2	7,7	9,0

Wilt u ook een waardering voor de Frankelandgroep plaatsen?

Dat kan! Ga naar www.zorgkaartnederland.nl en klik op de homepagina op de button 'Schrijf een waardering'. Of gebruik de QR-code hiernaast.

Als u hulp kunt gebruiken bij het plaatsen van een waardering, neem dan gerust contact op met de afdeling kwaliteit van de Frankelandgroep, tel. 010 - 4264925.

U kunt ook de QR-code gebruiken om uw waardering te geven.

Oog op de natuur

De 'vervaarlijke' schorpioenvlieg is terug

Door Ad Bakker, macrofotograaf en Carien Kemink, redacteur

In de maand mei worden de schorpioenvliegen ook weer actief. Deze zijn dan tot september te vinden langs bosranden, het liefst een beetje vochtig en bij voorkeur in de schaduw.

Ze zijn meestal zo rond de 2,5 cm groot. Het mannetje is gemakkelijk te herkennen aan de opvallende rode 'angel' die op die van de schorpioen lijkt. Maar deze angel wordt alleen gebruikt tijdens de paring wanneer hij het vrouwtje ermee vast houdt. Ook met de bek die op een pincet lijkt kan hij je niet steken; ze zien er dan wel gevaarlijk uit, maar we hebben niets te vrezen want ze zijn totaal ongevaarlijk voor ons.

Voor de daadwerkelijke paring brengt hij het vrouwtje een 'huwelijksgebed'; dit kan een dood insect of iets anders organisch zijn. Hij laat ook een donkerbruine druppel vocht, die hij uitspuugt, op een blad vallen. Dit goedje smaakt zoet en daar is

het vrouwtje die overigens de angel niet heeft, heel erg gek op. Het is als chocola voor ons mensen.

In Nederland zijn er vijf soorten te ontdekken, die maar moeilijk uit elkaar zijn te houden omdat de verschillen van hun tekening op hun vleugels in de meeste gevallen miniem zijn. En sowieso zijn de kleur en grootte van de schorpioenvlieg divers, dus is hij als soort moeilijk te determineren.

Het vrouwtje legt de eieren in een holletje in de grond. De larven die daar uitkruipen zijn bruin/zwart en zien eruit als rupsen, die net als hun ouders verse dode insecten en plantaardige resten eten. Ook zijn de schorpioenvliegen gek op bramen

en meeldauw. Meeldauw wordt door luizen gefabriceerd en is een goedje wat zoet smaakt. Mieren vinden dat ook heerlijk en 'melken' de luizen zoals dat heet. Want door het aanraken van de luizen produceren ze deze afscheiding ter bescherming, Maar mieren en schorpioenvliegen vinden dat nou juist heel erg lekker en doen de luizen geen kwaad. Sterker nog, de mieren beschermen ze daarom juist tegen andere insecten.

En ze hebben nog een trucje; ze kunnen zonder dat de spin het merkt de prooi uit het web halen zonder dat ze er zelf in verstrikt raken. Op de een of andere manier merkt de spin de trilling in het web niet op. Die trilling moet normaal gesproken de spin activeren om aan te vallen en het slachtoffer met spinrag te omwinden. De wetenschappers zijn er nog altijd niet achter, hoe deze schorpioenvlieg dat voor elkaar krijgt. Zo zie je maar weer, dat er nog heel veel dingen zijn die wij nog steeds niet weten.

Het zijn dus ook weer bijzondere dieren, ongevaarlijk en nog mooi om te zien ook. En ze hebben bravoure. Ze kunnen namelijk met hun vleugels flink klapperen om indruk te maken. Niet zo slim overigens, want zo trekken ze de aandacht van vogels, die daar dan korte metten mee maken. Er zijn er genoeg te vinden want ook al kennen de meeste mensen hem niet, hij is zeker niet zeldzaam en is zoals reeds eerder gezegd vaak bij vochtige beschaduwde bosranden te vinden en meestal laag bij de grond. Maar ook gewoon in de tuin zie je hem vaak bij bloemen, die veel nectar produceren want daar zijn ze gek op en daar krijgen ze energie van.

Deze angel wordt alleen gebruikt tijdens de paring wanneer hij het vrouwtje ermee vast houdt

De werkdag van...

De weg ernaartoe

Tekst en foto's door Annelies van Breukelen, redacteur

De meeste werkende mensen stappen op hun fiets of in hun auto, gaan naar het werk en na de werkdag gaan ze dezelfde weg weer terug naar huis. Dag in dag uit dezelfde rit. Voor mensen die in de thuiszorg werken is dat een heel ander verhaal. Zij rijden iedere dag een andere weg en rijden van deur tot deur totdat de dienst erop zit. Wat kom je zoal tegen op zo'n rit? Wat maakt de rit leuk? Om antwoord te krijgen op deze vragen fiets ik een ochtend mee met Jolanda Marijnissen, verpleegkundige in de wijk bij de Thuiszorg Ouderen Frankelandgroep in de wijk Schiedam Noord.

We spreken af voor de ingang van Harg-Spaland. Ik probeer mij op de weg erheen al voor te stellen wat de rit van vandaag voor Jolanda leuk maakt. En dan denk ik niet aan de cliënten die ze zal bezoeken,

want daar gaat dit artikel niet over. Het gaat vandaag over de weg ernaartoe. Ik heb stiekem de hoop dat we door oud Kethel gaan fietsen. Voor mij toch een van de mooiste plekjes van Schiedam.

"Helaas," zegt Jolanda. "Dat had zeker ook een hele mooie rit geweest, maar gelukkig doen we wel een stukje Tuindorp, want daar moet ik ook bij een aantal cliënten langs." O ja, Tuindorp, denk ik. Dat is ook een mooi stukje Schiedam waar geen tuintje hetzelfde is!

We stappen op de fiets richting de eerste cliënt, slechts een halve kilometer verwijderd van Harg-Spaland. Jolanda begint onderweg gelijk te vertellen: "Het is hier overal opgebroken en dat maakt ons werk behoorlijk lastig. Soms moet ik

daardoor een flink stuk omrijden. Met de auto is dat helemaal een probleem. Met de fiets kan ik gelukkig nog wel sluippaadjes vinden." En ze legt in een reeks voorbeelden uit hoe je van het ene punt naar het andere punt kan rijden. Het begint mij al snel te duizelen. Hoe zij de weg kent vind ik ongelooflijk indrukwekkend. Voor mij is Jolanda gewoon de mensgeworden TomTom (een navigatiesysteem, red.) van Noord.

Terwijl Jolanda bij de cliënt is fiets ik de weg nog eens heen en terug om naast alle opbrekingen vooral ook te genieten van de strakblauwe lucht en de mooie bloesembomen. Als Jolanda weer naar buiten komt fietsen we richting Harg-Spaland. "Zet hier je fiets maar neer," zegt ze als we bij een flat aankomen. "Hier moet ik zo naartoe, maar

eerst lopen we even een stukje verder naar de Heijermansflat." Dat wandelingetje maakt de weg ernaartoe nog leuker. We kunnen extra genieten van alles wat groeit en bloeit. "Nog even en dan zijn de jonge eendjes er weer," zegt Jolanda. Voor haar heeft elk seizoen zo haar charme. "Maar regen?" vraag ik haar. "Gewoon een regenpak aan en gaan," zegt ze nuchter.

In de flat in de buurt van Harg-Spaland heeft Jolanda een paar cliënten te verzorgen. Dus ze is wel even bezig. Mijn geduld wordt op de proef gesteld want dat 'even' wordt wel anderhalf uur. Als Jolanda naar buiten komt zegt ze gelijk: "De route wordt anders, ik moet even een collega helpen bij een cliënt." Ik fiets achter haar aan weer richting Harg-Spaland. En dan ontdek ik pas echt hoe goed

zij de weg kent. "Daar gaan we een stukje via de stoep, daar kunnen we tussen de huizen door en hier moet je extra uitkijken." We zijn in no time op de plek van bestemming. Voordat Jolanda naar binnen gaat zegt ze nog even snel: "Weet je wat ik zo leuk vind aan Noord, er zijn zoveel verschillende soorten woningen. Kijk maar eens om je heen. Dure koopwoningen tussen de goedkopere huurflats. En dat zorgt ervoor dat er zoveel verschillende soorten mensen wonen. Dat maakt mijn werk het leukst." Terwijl Jolanda naar binnen gaat kijk ik inderdaad eens wat beter om mij heen en het klopt wat zij zegt. De flat voor mij bestaat uit sociale huurwoningen en kan wel een likje verf gebruiken, terwijl om de hoek splinternieuwe koopwoningen zijn gebouwd met aangeharkte tuintjes.

Na een tijdje komt Jolanda's collega naar buiten. Ik vraag haar hoe het gaat met de cliënt: "Er komt een ambulance, mevrouw moet terug naar het ziekenhuis. En ik neem nu een deel van Jolanda's cliënten over."

Van opgebroken wegen tot prachtige bloesembomen. Een fietsritje door het mooie Schiedam verveelt nooit...

Jolanda is nog wel even met de cliënt bezig. Wanneer ze naar buiten stapt vraag ik enigszins teleurgesteld: "Gaan we nu niet naar Tuindorp?" "Jazeker wel," zegt Jolanda. "Het is maar één cliënt met een zorgvraag van tien minuutjes, maar Tuindorp moet gewoon op de route." Voor die tien minuten moet Jolanda toch even goed nadenken. Hoe kunnen we het snelst van A naar B? "Die brug is dicht en die weg is afgesloten," denkt Jolanda hardop. "We moeten even een kleine omweg nemen," zegt ze. Toch zijn we er uiteindelijk best snel. Wat een aparte plek is het toch. Ik maak wat foto's van de tuintjes en al snel komt Jolanda naar buiten. We nemen afscheid en ik bedank haar voor de mooie rit.

Feestelijke seizoensaftrap Parkinson visiteclub op 7 september a.s.

Ontmoet lotgenoten, ervaringsdeskundigen en hopelijk toekomstige vrienden en kennissen tijdens de seizoensaftrap van de Parkinson visiteclub.

Heeft u of uw naaste te maken met de diagnose van de ziekte van Parkinson of parkinsonisme? En heeft u behoefte aan laagdrempelig contact met lotgenoten of aan het gezamenlijk ondernemen van leuke activiteiten? Ontmoet elkaar bij onze wekelijkse Parkinson visiteclub!

Wees welkom tijdens onze seizoensaftrap!

Na een korte zomerstop gaan we in september weer van start met onze wekelijkse visiteclub speciaal voor mensen met de ziekte van Parkinson. We trappen het nieuwe seizoen feestelijk af met een gezellige (kennismakings)borrel op donderdag 7 september.

U bent van harte welkom om, evt. samen met een introduc e (uw partner, buurman/-vrouw, vriend of vriendin) en uiteraard onder het genot van een hapje en een drankje, geheel vrijblijvend kennis te maken met onze Parkinson visiteclub.

De coördinator visiteclubs en onze bevrogen vrijwilligers zijn tijdens de borrel aanwezig en kunnen al uw vragen over deze visiteclub beantwoorden. Aanmelden is niet nodig, wees welkom!

Waar en wanneer?

De seizoensaftrap vindt plaats op donderdag 7 september van 13.30 – 16.00 uur in ontmoetingsruimte 'Gouden Huisje' in de Sint Liduinastraat (aan de zijkant van Frankeland, recht tegenover huisnummer 29, te bereiken via het groene hek).

Over de Parkinson visiteclub

De activiteiten van deze wekelijkse visiteclub zijn afgestemd op de behoeften en wensen van mensen met de ziekte van Parkinson. In een gezellige, ongedwongen sfeer is er alle ruimte voor ontspanning en het gesprek met lotgenoten. Voor meer informatie of bij vragen kunt u contact opnemen met Annouk Noomen, coördinator visiteclubs: a.noomen@frankelandgroep.nl.

Collega's Frankelandgroep in ontwikkeling Een terugblik op de beleidsdagen 2023

Door team Leer- en Ontwikkelcentrum

Ieder jaar hebben de medewerkers van de Frankelandgroep met hun team, of een gedeelte daarvan, een beleidsdag. Een dag waarin collega's elkaar weer eens op een andere manier treffen.

Naast gezelligheid en verwennerij in eten en drinken schuift er altijd een lid van de directie/het bestuur aan om bij te praten. Met elkaar wordt teruggeblikt op het afgelopen jaar, en vooruit gekeken naar de toekomst aan de hand van het beleidsplan dat iedere medewerker gehad heeft.

Een onderdeel van de beleidsdag is de workshop die wordt verzorgd door ons Leer- en Ontwikkelcentrum Frankelandgroep. Dit jaar zijn er weer ruim 100 bijeenkomsten geweest met als thema voor de workshop "VeranderZIN"!

Deze workshop is ontwikkeld vanwege de maatschappelijke uitdagingen die de zorg te wachten staan. Een verdubbeling van het aantal 80 plussers,

een toenemende druk op de zorg en een regering die het bouwen van nieuwe verpleeghuisplaatsen ontmoedigt. Er is verandering op komst, en er zal verandering nodig zijn om deze uitdaging het hoofd te bieden.

Tijdens de workshop gaat iedereen aan de slag met het veranderproces wat pieken en dalen kent. Het is soms best moeilijk om uit je comfortzone te stappen en het onbekende tegemoet te gaan. Voor je het weet zit je in een negatief gevoel, terwijl aanmoediging wél helpend is. Veranderen kost energie! Collega's kijken tijdens de workshop naar hun eigen team. Wat doen zij als team tijdens veranderingen? Waar zijn ze sterk in? Wat kan er (nog) beter?

Voor collega's die veranderingen aankondigen of veranderprocessen uitvoeren is het een hele kunst om anderen daarin mee te krijgen. Want, hoe doe je dat? Op welke manier ga je dit brengen, en waar moet je op letten? Ook daar wordt mee geoefend.

Uiteindelijk nemen de collega's een aantal ingrediënten die zij hebben opgedaan mee naar de afsluiting van de dag; de challenge. De teambuidingsopdracht (ook een vast onderdeel van de dag) is soms bloedfanatiek, vaak hilarisch en met wisselend succes uitgevoerd.

Collega's hebben de beleidsdag als erg leerzaam en gezellig ervaren. Een dankjewel voor ieders actieve bijdrage die de dag waardevol maakt!

Belevenistafel: de touchscreen die verbindt

Door Kristy de Gier, activiteitenbegeleider

Wat een feest, in het Jacobs Gasthuis zijn we erg blij dat wij voor een half jaar de belevenistafel in huis hebben. Bewoners komen nieuwsgierig kijken en nemen plaats achter de tafel.

Een van de bewoners is er inmiddels dagelijks achter te vinden, vooral tijdens het wachten op de broodkar. De belevenistafel is vriendelijk in gebruik en nodigt uit om te ontdekken wat je er allemaal mee kunt doen. Zo zijn er spelletjes, informatieve filmpjes en muziekfilmpjes te vinden.

Deze tafel brengt mensen bij elkaar. Alle 'social & serious games' nodigen uit tot samen ontdekken, samen ervaren en samen plezier maken. Maar ook individueel kun je hier plezier aan beleven.

Stroomstoring in Vlaardingen

Door Carien Kemink, redacteur en Elly Kramer, activiteitenbegeleider

Iedereen heeft het ongetwijfeld weleens meegemaakt in zijn leven: een stroomstoring. Dat ineens de lichten uitgaan, je televisie niet meer reageert, je koelkast en diepvries er abrupt mee ophouden.

Gelukkig wonen we in een welvarend land, waar zo'n storing meestal binnen een paar uur is opgelost, zodat er geen spulletjes ontdooien en er geen noemenswaardige schade is.

Maar vervelend kan het wel zijn

Dat ondervond mevrouw Marijke van Vliet, bewoonster van Vaartland in de nacht van 10 op 11 juni. Het was een van die warme plaknachten, een gevolg van een hele warme dag en nagenoeg geen afkoeling in de avond. Zo'n nacht, waarvan je eigenlijk al weet: "Dat wordt weinig slapen vannacht." Zo'n nacht dus!

Ergens midden in die nacht werd mevrouw Van Vliet wakker en besloot wat te drinken te halen en even naar het toilet te gaan. Daarna even lekker in een koele stoel, voor ze weer naar bed ging. De stoel ging op de 'luie stand', oftewel helemaal languit in de ligmodus. En slapen, dat lukte zowaar. Ze viel vrij makkelijk in slaap en werd pas vroeg in de ochtend weer wakker om weer naar het toilet te gaan. Om vervolgens tot de ontdekking te komen, dat ze geen kant op kon. Door een stroomstoring bleef de stoel in de ligstand staan en mevrouw Van Vliet lag als het ware gevangen in haar eigen stoel.

Gelukkig werkte het noodaggregaat wel en kon ze op de bel drukken; binnen de kortste keren stond

de verzorging bij haar binnen. Ze waren met recht bezorgd over het vreemde tijdstip van bellen, en dus was snel reageren de juiste oplossing. Met twee personen werd mevrouw uit haar benarde positie bevrijd. Achteraf kon iedereen er wel om lachen. Fijn dat een paar uur later alles weer normaal werkte.

Een robotkat die Minke heet

Door Annelies van Breukelen, redacteur

U kent misschien wel het 'dilemma': thuis had u een kat, maar bij een verhuizing naar het verpleeghuis kan deze helaas niet in alle gevallen met u mee. U mist de aanspraak want ook al praat de kat niet terug, aan de oortjes kon u toch zien dat hij luisterde. U mist het aaien en het spinnen wat u daarvoor terugkreeg en u mist de warmte op uw schoot.

Maar als u goed om u heen kijkt zijn er in de Frankelandgroep meer katten dan u eigenlijk had verwacht. Het zijn de interactieve robotkatten. Deze katten zijn aangeschaft door mantelzorgers, maar als de bewoner overlijdt wil zo'n kat nog wel een aantal jaartjes 'overleven'. Dan wordt in samenspraak met de mantelzorgers en de leidinggevende de kat overgedragen aan een nieuw baasje.

Zo'n nieuw baasje is mevrouw Boon. Mevrouw Boon woont op afdeling LP3 in Frankeland. Zij is altijd al dol geweest op katten. Ooit had ze er wel vijf. Als ik op haar appartement op bezoek kom laat ze mij haar huidige verzameling katten zien. Kattenbeeldjes van porselein en katten van echt haar die met één druk op de knop echt gespin laten horen. Helaas is de knop aan slijtage onderhevig, de batterijen raken op en verder blijft het een stug ding. Maar nu heeft mevrouw Boon sinds een aantal maanden de interactieve robotkat op haar stoel liggen. Door de ingebouwde sensoren reageert de kat op knuffelen, aaien en bewegen, net als een echte kat. Als u bijvoorbeeld de kat zou aaien over zijn linker wang, dan beweegt het kopje naar uw hand. Wanneer u de kat zou blijven aaien dan rolt hij op zijn rug zodat u ook de buik kunt aaien.

Als ik bij mevrouw Boon op bezoek kom om de kat te bewonderen mag ik Minke (zo heeft mevrouw Boon de kat genoemd) op schoot nemen. En inderdaad, de kat miauwt zacht, beweegt zijn oortjes als ik ga praten en sluit zijn ogen als ik over het koppie aait. Het is allemaal net echt.

Als ik op internet informatie ga zoeken over de interactieve robotkat, dan wordt aangegeven dat de kat bedoeld is voor mensen met dementie. Maar voor alle duidelijkheid: mevrouw Boon heeft geen enkele vorm van dementie. Mevrouw houdt gewoon van gezelligheid en aanspraak. Die aanspraak heeft ze de gehele dag van haar echte, prachtige parkiet. Dus voor de parkiet is het extra veilig dat mevrouw Boon geen echte kat in huis heeft. Laten we het dus zeker geen dementiekat noemen, maar een goede vervanging voor een ieder die een kat mist. U moet misschien wel even sparen want de kat is zeker niet goedkoop. Volgens mevrouw Boon is dat wat je ervoor terug krijgt heel veel waard!

Stoere stappers (en rollers) in de Vaartland-vierdaagse

Door Carien Kemink, redacteur en Elly Kramer, activiteitenbegeleider

Foto's Kyra Weijnand-Stapersma, coördinator welzijn

Ook dit jaar heeft Vaartland met veel plezier weer deelgenomen aan de Vlaardingse vierdaagse, want het is inmiddels wel bekend dat in dit verzorgingshuis veel sportieve bewoners zijn die dit evenement niet zouden willen missen.

In Schiedam werd dit jaar geen avondvierdaagse georganiseerd, dus was Vaartland de enige locatie van de Frankelandgroep die meedeed. De organisatie is altijd voorbereid op slecht weer, vanwege ervaringen uit vorige jaren; maar dit keer geen plaids tegen de kou, of regenjassen tegen de nattigheid. Dit jaar juist schitterend weer, wat het humeur van de deelnemers alleen maar ten goede kwam.

Ongeveer vijftien bewoners gingen vier dagen lang, aan het eind van de middag, met even zoveel duwers of andere helpers op weg voor een stevig ommetje. Onderweg steeds een pauzestop met een lekker kopje koffie en een welverdiende koek, wat weer energie leverde voor de resterende meters.

Iedere avond uiteraard een andere route. Op maandag 5 juni liep de groep langs de Vaart richting de Holywijk. Op dinsdag een rondje Ambacht, woensdag was de Broekpolder aan de beurt. Wat heeft Vlaardingen prachtige plekjes, waar je normaal gesproken niet vaak komt. Er werd volop genoten van de natuur, die zich van zijn beste kant liet zien.

Drie dagen werd er gestart zo rond 16.00 uur 's middags, maar op donderdag ging men pas om 18.00 uur 's avonds op pad. Daardoor was de wandelgroep in de gelegenheid bij de burgemeester langs te gaan, die klaar stond met gladiolen. Iedereen kreeg een hand en een bloem. Tijdens

de koffiepauze die avond had iedereen al een rode roos ontvangen van Vaartland als beloning voor de sportieve prestatie. De deelnemers waren verrast en verguld met deze aandacht. Ze boden een vrolijke aanblik en trokken best wat aandacht.

Complimenten aan iedereen, die heeft meegeholpen om deze week tot een succes te maken: de organisatie, die weer een prachtige route heeft weten uit te stippelen en natuurlijk alle duwers. Daardoor was het wederom een zeer geslaagde vierdaagse.

Aan het einde van de tocht, op donderdag bij thuiskomst, had iedereen lekkere trek en werd deze vierdaagse afgesloten met een broodje haring of een broodje kroket. Of allebei, want wandelen maakt hongerig.

En uiteraard was er voor iedereen... een medaille!

augustus

Swing Kings

Zondag 20 augustus, 14.30 uur
in de Havenzaal in Frankeland

Gezellige jazzy muziek waarop
uitstekend gedanst kan worden.

Evenementenband De Furietoeters

Zaterdag 26 augustus, 14.30 uur
in de Grote Vaart in Vaartland

Als onze band begint te spelen kun
je moeilijk rustig op de stoel blijven
zitten.

september

Amusementskoor Volare

Zaterdag 2 september, 14.30 uur
in de Havenzaal in Frankeland

Een modern repertoire dat de
moeite waard is om naar te komen
luisteren.

september

Skyline Bigband Rotterdam

Zaterdag 30 september, 14.30 uur
in de Havenzaal in Frankeland

Een grote bigband met mooie
nummers van vroeger.

oktober

De Vlaardingse Smarties

Zaterdag 7 oktober, 14.30 uur
in de Grote Vaart in Vaartland

The Lady's

Zaterdag 10 oktober, 14.30 uur
in de Serre in Schiewaegh

Het zangduo The Lady's staat
garant voor een enthousiast
optredens met altijd goede en
vrolijke sfeer.

september

Roy Alexander

Zaterdag 9 september, 14.30 uur
in de Serre in Schiewaegh

Roy zingt hits van diverse
Nederlandse artiesten en eigen
repertoire. Zijn warme stem wordt
door velen als zeer aangenaam
ervaren.

Shantykoor de Vlaardingse Muiters

Zaterdag 9 september, 14.30 uur
in de Grote Vaart in Vaartland

Rens de Ronde

Zaterdag 23 september, 14.30 uur
in de Grote Vaart in Vaartland

Pianist Rens brengt gezellige
luistermuziek en meezingnummers.

**Klachtenfunctionaris/
vertrouwenspersoon**

De klachtenfunctionaris/vertrouwenspersoon voor bewoners en
cliënten van de Frankelandgroep is mevrouw Vivian Bouman.

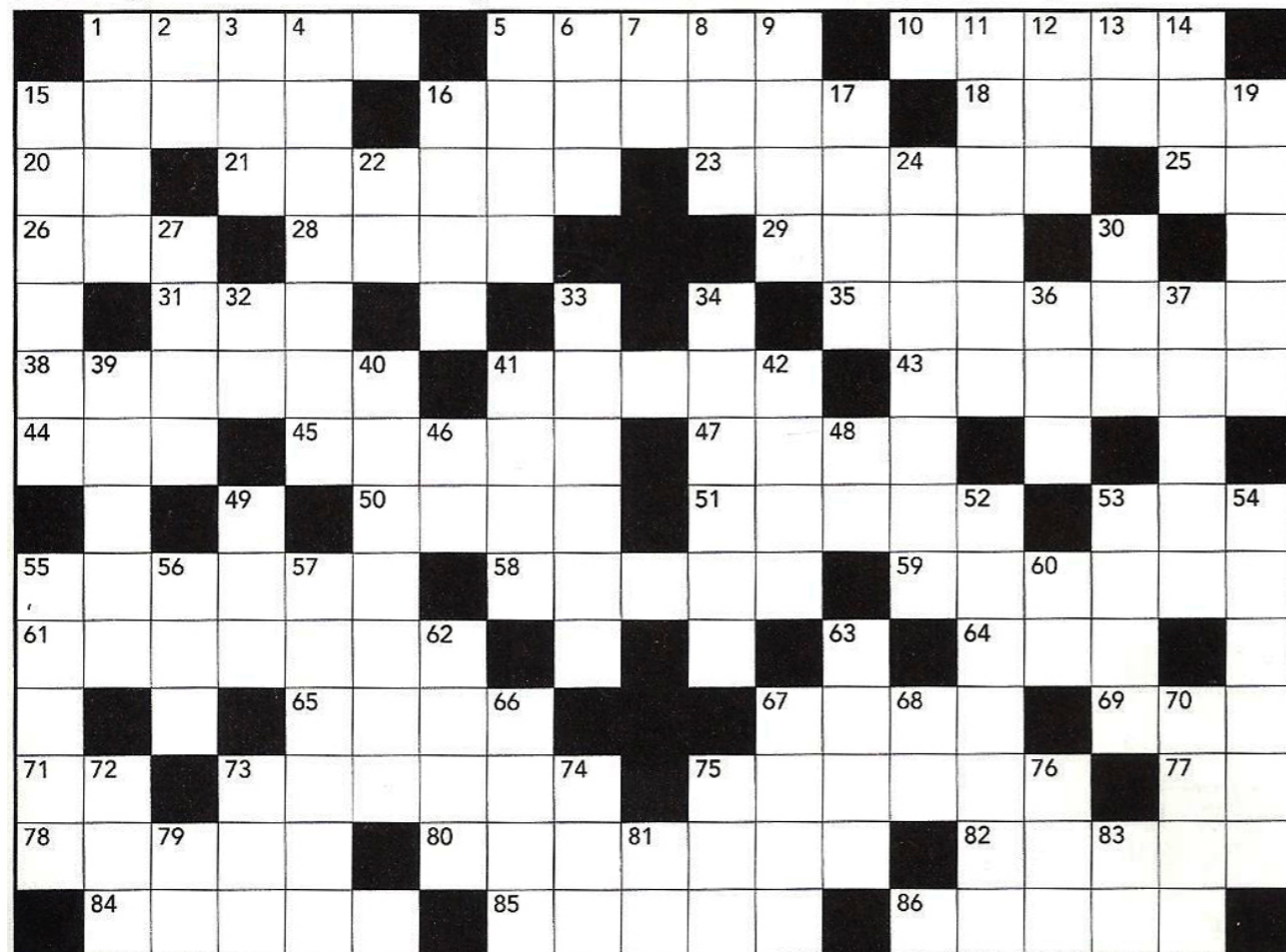
Vivian Bouman is bereikbaar via de receptie van Frankeland,
telefoon 010 - 426 49 25, of per e-mail.

✉ v.bouman@frankelandgroep.nl

HORIZONTAAL: 1 nachthagedis 5 elektrische component 10 manier (Latijn) 15 brilslang 16 leidende medewerker 18 friet 20 slee 21 gezichtspunt 23 plakker 25 zangnoot 26 ratelpopulier 28 schoonmaakgerei 29 hebzuchtig begeren 31 tropische vogel 35 plaats voor eregasten 38 offertafel 41 echopeiling 43 insect 44 hertensoort 45 huishouden 47 volksverhaal 50 gepelde gerst 51 bierhuis 53 grondsoort 55 tramloods 58 met het bedoelde 59 feestelijk weerzien 61 vormend bestanddeel 64 projectieplaatje 65 scheikundig element 67 lichaamsdeel 69 tovergodin 71 eetlepel (afk.) 73 epileertangetje 75 uit Vlaanderen 77 bijwoord 78 terug (Latijn) 80 bouw materiaal 82 hoeveelheid vocht 84 plantenwereld 85 bliksemstraal 86 maatschappelijke rang.

VERTICAAL: 1 zangvogel 2 getijde 3 omroep 4 gereedschap 5 spraakgeluid 6 kleding 7 voegwoord 8 onbepaald voornaamwoord 9 kleur 11 keukengerei 12 mannelijk insect 13 Universiteit Twente (afk.) 14 plaaggeest 15 Romeinse keizer 16 tooi 17 aanwijzend voornaamwoord 19 plavuis 22 zich bevindend in 24 omgang 27 vleessoort 30 drinkgerei 32 deel van een mast 33 in strijd met 34 schoonheidsmiddel 36 energiezuinige verlichting 37 ingedikt sap 39 deel van het bestek 40 in druppels neervallen 41 koninklijke aanspreektitel 42 zonderling mens 46 op deze manier 48 Japans bordspel 49 horizon 52 getemperd 53 onvoltooid 54 jasomslag 55 exploitant van schepen 56 in gezelschap van 57 oudere sporter 60 bolgewas 62 evenwel 63 hard geluid 66 zoon van een oom of tante 67 schoollokaal 68 dierengeluid 70 vogel 72 durf 73 niet tegen 74 duivenhok 75 ton 76 groente 79 theelepel (afk.) 81 ongeveer 3,14 83 plus.

75 7 48 61 9 37 55 68 71 82 75 68 40 60 5

2		8			7		9	
		5						6
			2					
3			1					
9				7				
				4	7			
		3						
8		6		2				
			7	8		1		3

Winnaars van de puzzels uit de vorige editie van Frankelandgroep Nieuws

Puzzel met als oplossing: ochtendmaaltijd

mevrouw R. Groenendijk, Liduinahof 145 in Schiedam
 mevrouw W. Schouten, Tuinlaan 98 in Schiedam
 de heer of mevrouw N. van der Most, Nieuwe Damlaan 687 in Schiedam
 mevrouw Y. van Loon, appartement 130

Frankeland / Jacobs Gasthuis
 Harg-Spaland
 Schiewaegh
 Vaartland

Sudoku met als oplossing: 2

mevrouw M. Holmgren, Sibeliusplein 66 in Schiedam
 mevrouw J. Jordan-v.d. Veen, Korhoenlaan 20 in Vlaardingen
 mevrouw M.H. de Groot-Mandemaker, Gerstakker 76 in Schiedam
 mevrouw M.H.L. van Es, appartement 632

Frankeland / Jacobs Gasthuis
 Harg-Spaland
 Schiewaegh
 Vaartland

Van harte gefeliciteerd! Wint u in Harg-Spaland, Schiewaegh of Vaartland, dan ligt er bij de receptie een waardebon van € 15,- voor u klaar. Als u in Frankeland of Jacobs Gasthuis wint, dan krijgt u uw waardebon thuisgestuurd.

De oplossing(en) van de nieuwe puzzel(s) kunt u tot uiterlijk maandag 4 september 2023 inleveren bij de receptie van uw locatie, dan wel mailen naar fgn.redactie@frankelandgroep.nl.

Onder de goede inzenders van één of beide puzzels worden waardebonnen van € 15,- verloot.

Naam

Adres

Postcode en woonplaats

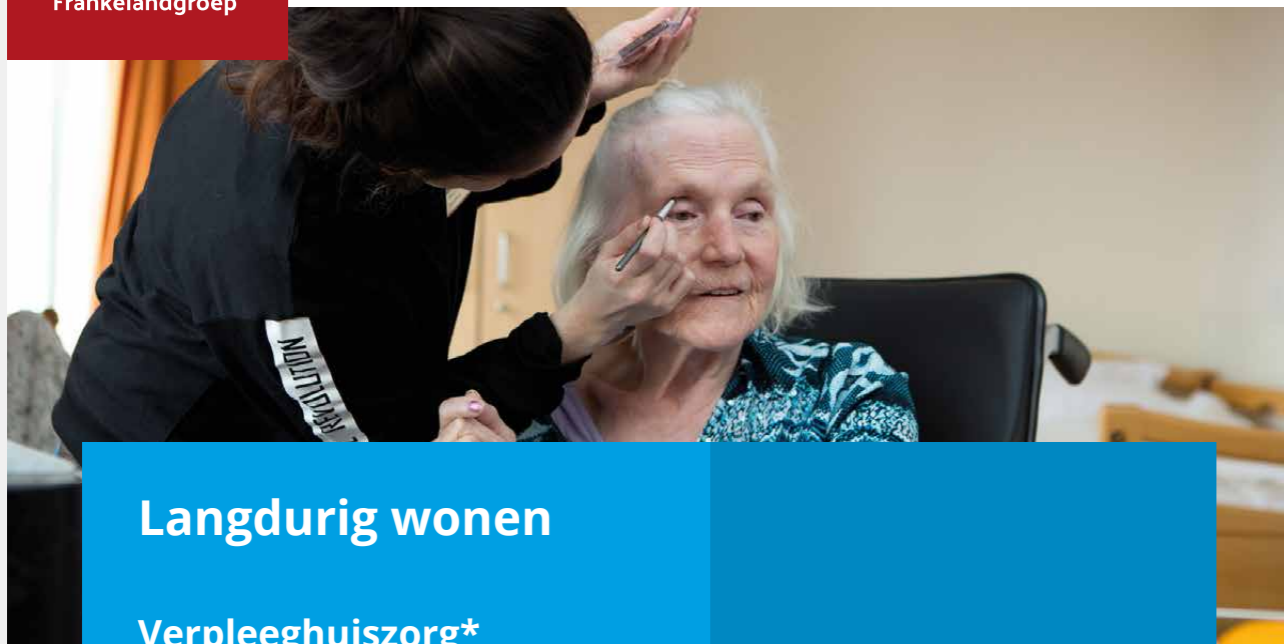
Sudoku   Puzzel

Intramuraal verblijf

locaties en contactgegevens van de Frankelandgroep

Langdurig wonen

Verpleeghuiszorg*

- Frankeland (waaronder gespecialiseerde Parkinson afdelingen en een Korsakov afdeling)
- Harg-Spaland
- Schiewaegh

Zorgcentrumzorg*

- Harg-Spaland
- Jacobs Gasthuis
- Schiewaegh
- Vaartland

U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

 010 426 49 25

* Echt)paren)appartementen beschikbaar

Tijdelijk verblijf

Kortdurend verblijf

- Frankeland
- Harg-Spaland
- Jacobs Gasthuis
- Schiewaegh
- Vaartland

Revalidatiezorg

- Frankeland

Crisisverblijf

- Frankeland

Palliatieve zorg

- Schiewaegh

U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

 010 426 49 25

Zelfstandig wonende senioren

aanbod en contactgegevens van de Frankelandgroep

Zorg Thuis (wijk)

U woont zelfstandig in Schiedam of Vlaardingen

- Wijkverpleging
- Ondersteuning bij het huishouden
- Casemanagement dementie
- Personenalarmering

U kunt contact opnemen met
Thuiszorg Ouderen
Frankelandgroep

010 426 49 25

Zorg Thuis (huur- en aanleunwoningen)

U woont zelfstandig met Zorg Thuis binnen de (aanpalende) wooncomplexen van de Frankelandgroep

Frankeland voor huurders Liduinahof en Havenbogen

010 426 49 25

Harg-Spaland voor huurders Groenzicht, Meerzicht, Menuet en Suite

010 247 55 55

Jacobs Gasthuis voor huurders DrieLanen

010 246 00 86

Schiewaegh voor huurders Matlinge

010 409 32 00

Vaartland voor huurders Vaartland

010 475 91 11

Welzijn en dagbesteding

- Welzijnsactiviteiten
- Diverse ontmoetingscentra
- Vervoersmogelijkheden vanuit/naar de Frankelandgroep locaties (regio NWN)
- Sport- en Recreatieclub

U kunt contact opnemen met
Coördinator welzijn

<ul style="list-style-type: none"> • Vakantiemogelijkheden Rockanje 	Coördinator Rockanje
<ul style="list-style-type: none"> • Vakantiemogelijkheden Spanje 	Coördinator La Sorpresa
<ul style="list-style-type: none"> • Visiteclubs 	Coördinator visiteclubs
<ul style="list-style-type: none"> • Dagbesteding / dagbehandeling 	Coördinator dagbesteding
<ul style="list-style-type: none"> • Roze Salon 	Coördinator Roze Salon
<ul style="list-style-type: none"> • Horeca- en maaltijdvoorzieningen 	De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

Behandeling

- Specialist ouderengeneeskunde
- Fysiotherapie, ergotherapie, logopedie en diëtik
- Expertise op het gebied van Parkinson en Korsakov
- Alzheimer Café
- Parkinson Café

U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

Tijdelijk verblijf

- Kortdurend verblijf
  - na een ziekenhuisopname
  - vanwege een medische hulpvraag
  - voor ontlasting van mantelzorg
- Revalidatiezorg
- Crisisverblijf
- Palliatieve zorg

U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

www.frankelandgroep.nl